

KALLELSE

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott kallas till sammanträde

Dag Tisdagen den 17 februari 2015
Tid Kl. 09.00
Plats Nacka stadshus, sammanträdesrummet Jelgava
Ordförande Mats Gerdau
Nämndsekreterare Görel Petersson

Föredragningslista

Nr	Ärende	Noteringar
1.	Val av justeringsman	
2.	Anmälningar	
3.	Delegationsbeslut	
4.	Förtydligt huvudmannaansvar enligt skollagen mellan utbildningsnämnden och kommunstyrelsen KFKS 2015/107-001	
5.	Ägardirektiv för den kommunala produktionen KFKS 2014/441-040	
6.	Rapport om förutsättningarna för verksamheten vid Knarrnäs KFKS 2015/98-901	
7.	Bokslut 2014 för Valfärd skola <i>Muntlig information</i> KFKS 2013/182-040	
8.	Bokslut 2014 för Valfärd samhällsservice <i>Muntlig information</i> KFKS 2013/182-040	
9.	Övriga frågor	

2015-02-05

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2015/107-001

Kommunstyrelsen

Förtydligt huvudmannansvar enligt skollagen mellan utbildningsnämnden och kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar den lagrumsindelade redovisningen av hur skollagens huvudmannansvar fördelar sig mellan utbildningsnämnden och kommunstyrelsen utifrån av kommunfullmäktige antagna regementen ("lagrumsnyckel").

Kommunstyrelsen noterar informationen i övrigt till protokollet.

Sammanfattning

I skollagen används begreppet "huvudmän inom skolväsendet": Begreppet innebär att kommunen är huvudman för kommunalt drivna skolor och att fristående skolor är sina egna huvudmän. Eftersom skollagens huvudmannabegrepp skiljer sig åt från hur Nacka generellt definierar vad som är en "huvudman", har stadsdirektören låtit göra en utredning som ska visa hur ansvaret som huvudman enligt skollagen fördelar sig mellan utbildningsnämnden som finansieringsansvarig nämnd och kommunstyrelsen som ansvarig för de kommunala skolorna. Under arbetet blev det tydligt att det politiska ansvaret för den del av skollagens huvudmannansvar som innebär att tillhandahålla skolverksamhet, ska ligga på kommunstyrelsen. I de reglementen som kommunfullmäktige antog för den nya nämndorganisationen den 24 november 2014, § 216, har därför skillnaden mellan utbildningsnämndens och kommunstyrelsens ansvar tydliggjorts. Till stöd för att i vardagen lätt se vem som ansvarar för vad, har en så kallad lagrumsnyckel tagits fram. I den står det vilken nämnd som är ansvarig för vilket lagrum i skollagen.

De justeringar som kommunfullmäktige har gjort medför att såväl kommunstyrelsen som utbildningsnämnden behöver se över sina delegationsordningar, om de vill att utskott eller tjänsteman ska kunna fatta beslut på nämndens/styrelsens vägnar inom skolområdet.

Detta ärende rapporteras med samma underlag till utbildningsnämnden.

Ansvar inom skolan

I skollagen använder lagstiftaren begreppet ”huvudmän inom skolväsendet”. I 2 kap 2 § skollagen anges att kommuner är huvudmän för förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna, utbildning i svenska för invandrare och fritidshem. Av 4 § samma kapitel följer att de som kallas enskilda efter ansökan får godkännas som huvudmän för förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola och fritidshem. Detta innebär att fristående skolor är sina egna huvudmän, det vill säga kommunen huvudmannaskap omfattar bara de kommunala skolorna. Kommunerna ska dock finansiera den utbildning som de enskilda anordnar.

Definitionen av det kommunala huvudmannaskapet i skollagen skiljer sig från den definition av huvudmannaskap som används i Nacka kommun generellt. Skollagens huvudmannaskap omfattar även att bedriva utbildningen. Det här medför att det uppstår otydligheter vem i Nacka som utifrån hur Nacka styrs ansvarar för vad.

På stadsdirektörens uppdrag har det därför genomförts en utredning av hur skollagens huvudmannansvar utövas inom kommunen; mellan utbildningsnämnden som finansieringsnämnd och kommunstyrelsen som ansvarig för kommunala skolor samt mellan utbildningsenheten som stöd till utbildningsnämnden och Valfärd skola som organiserar de kommunala skolorna. Utredningen har genomförts av kommunjuristen Anneli Sagnérius tillsammans med tjänstemän från utbildningsenheten och från ledningen för Valfärd skola. Som styrgrupp har stadsdirektören, utbildningsdirektören, produktionsdirektören för Valfärd skola och stadsjuristen fungerat. Erfarenhet har inhämtats från tre andra kommuner där ansvaret för skolan är delat mellan en finansierande nämnd och en med ansvar för de kommunala skolorna. Dessa är Danderyd, Uppsala och Österåker.

Slutsatsen från utredningen är att det behöver förtydligas vem inom kommunen som utövar de olika ansvar skollagen lägger på det som i lagen kallas ”huvudmannen”. Som stöd för att göra det förtydligandet rekommenderade kommunjuristen Anneli Sagnérius två olika alternativ. I det första skrivs det tydligare i reglementet för utbildningsnämnden att den ensam tar det politiska ansvaret som huvudman och sedan görs en tydligt dokumenterad uppdelning vilka av de uppgifterna som på tjänstemannanivå ska ligga på utbildningsenheten och vilka som ska ligga på Valfärd skola. I det andra alternativet delar kommunfullmäktige på ett tydligare sätt vilka huvudmannauppgifter som politiskt ska ligga på utbildningsnämnden och vilka som politiskt ska ligga på kommunstyrelsen.

Till utredningen gjordes sedan vad som kan kallas en ”lagrumsnyckel”. I det arbetet gick kommunjuristen tillsammans med företrädare för utbildningsenheten och Valfärd skola igenom skollagen lagrum för lagrum för att ta ställning vilka uppgifter som typiskt sett är sådana en finansierings- och myndighetsansvarig funktion ska ha hand om och vilka frågor/ansvar som typiskt sett bör ligga i produktionen av skolverksamhet.

Ansvaret har förtydligats i de nya reglementena

Under arbetet med lagrumsnyckeln blev det tydligt att, utifrån Nacka styrmodell, bör det politiska ansvaret för den del av skollagens huvudmannans ansvar som innebär att tillhandahålla skolverksamhet, ligga på kommunstyrelsen. Utifrån kommunstyrelsens direktiv den 27 oktober 2014, § 210, om reglementen för den nämndorganisation kommunstyrelsen då beslutade föreslå kommunfullmäktige, gjordes förtydliganden om detta i utbildningsnämndens och kommunstyrelsens reglementen. Utbildningsnämnden ansvarar för uppföljning, utvärdering, finansiering och systematiskt kvalitetsarbete. Med finansieringsansvaret följer alla de frågor som handlar om barns rätt till utbildning, inkluderande all myndighetsutövning. Kommunstyrelsen ansvarar för tjänster inom ramen för skollagen och andra författningar på utbildningsområdet. Det innebär att kommunstyrelsen ansvarar för frågor rörande barns och elevers vardag i utbildningen, inkluderande arbetsmiljö, arbete mot kränkande behandling och för likabehandling, elevhälsa, barns och elevers utveckling mot målen och studieförutsättningar.

Lagrumsnyckel hjälper till

Bifogat till denna tjänsteskrivelse finns en lagrumsnyckel där det för varje lagrum anges om det är utbildningsnämnden eller kommunstyrelsen som är huvudman enligt skollagens bestämmelser. Eftersom skollagen i flera fall direkt har pekat ut att det är rektor som är ansvarig enligt lagen, finns även de lagrummen med i lagrumsnyckeln. Lagrumsnyckeln blir på det sättet heltäckande.

Justeringarna påverkar delegationsordningarna

De justeringar som kommunfullmäktige har gjort medför att såväl kommunstyrelsen som utbildningsnämnden behöver se över sina delegationsordningar, om de vill att utskott eller tjänsteman ska kunna fatta beslut på nämndens/styrelsens vägnar inom skolområdet.

Sammanfattning av utredningen

I utredningen görs följande sammanfattning av vad den leder fram till. Utredningen i sin helhet är bilaga till denna tjänsteskrivelse.

”Genom skollagen och kommunallagen ger staten huvudmannen, det vill säga kommunfullmäktige, i uppdrag att ansvara för genomförandet och organiseringen av skolverksamheten i varje kommun. Då kommunfullmäktige är kommunens högst beslutande organ och det organ som fastställer mål och riktlinjer för kommunens verksamheter innebär det att kommunfullmäktige i Nacka kommun ytterst är huvudman vid tillämpning av skollagen. Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

Utifrån den styrmodell som Nacka kommun fastställt går det att tolka den interna fördelningen av huvudmannaskapet enligt skollagen på olika sätt. Det ena synsättet är att utbildningsnämnden i Nacka

kommun tillhör myndighets- och huvudmannaorganisationen enligt styrmodellen och därigenom bör huvudmannauppgifterna enligt skollagen åligga utbildningsnämnden. Det andra synsättet är att den kommunala produktionen för skola, Välfärd Skola, som lyder direkt under kommunstyrelsen, kommunstyrelsens verksamhetsutskott, utgör huvudman i skollagens mening.

Utifrån ovanstående tolkningsutrymme föreslås två möjliga alternativ för att uppnå en mer transparent tolkning av huvudmannaskapet inom kommunen. Det första alternativet innebär att man skiljer på det politiska ansvaret respektive tjänstemannaansvaret utifrån kommunens styrmodell. Då huvudmannaskapet framförallt är otydligt i det dagliga och löpande arbetet inom skolans verksamhet bör huvudmannaskapet fördelas på tjänstemannanivå. Det politiska ansvaret och fördelningen mellan kommunstyrelsens verksamhetsutskott respektive utbildningsnämnden bör då kunna lämnas oförändrat. Genom att däremot förändra och förtydliga huvudmannansvaret i delegationsordningen för utbildningsnämnden kan huvudmannansvaret fördelas från delegater inom utbildningsenheten till delegater inom den kommunala produktionen, Välfärd skola.

Det andra alternativet är att revidera kommunstyrelsens respektive utbildningsnämndens reglementen och delegationsordningar för att förtydliga ansvaret. I utbildningsnämndens vidaredelegationsordning anges per delegerat beslutsärende, vem som har ansvar enligt lag/förordning. I huvuddelen av de delegerade beslutsärendena framgår att utbildningsnämnden har ansvaret enligt skollagen. Detta framgår även om respektive beslutsärende utifrån aktuellt lagrum i skollagen anger att det är huvudmannen som äger frågan. Vidaredelegationsordningen bygger således på utbildningsnämndens tolkning det vill säga att utbildningsnämnden är huvudman enligt skollagen. Då det ytterst är kommunfullmäktige som anger hur huvudmannansvaret ska fördelas internt kan det tyckas förvirrande att utbildningsnämnden avgör huvudmannaskapet istället för att kommunfullmäktige anger detta i nämndens reglemente. Genom att kommunfullmäktige reviderar utbildningsnämndens respektive kommunstyrelsens reglementen finns möjlighet att fördela huvudmannansvaret och det politiska ansvaret enligt skollagen. Utbildningsnämndens ansvar kan då renodlas till uppföljning, utvärdering och finansiering inom skolans verksamhetsområde samt till de uppgifter som enligt skollagen åligger huvudmannen som hemkommun. Kommunstyrelsens ansvar som huvudman kan då följaktligen bli att ansvara för elever som finns inom den kommunala produktionen och den pedagogiska verksamheten enligt skollagen. En betydande del av dagens huvudmannansvar flyttas således då över från utbildningsnämnden till kommunstyrelsen. Genom att kommunfullmäktige gör denna fördelning av huvudmannansvaret kan utbildningsnämndens funktion bli tydligare ur ett konkurrensneutralitetsperspektiv.”

Konsekvenser för barn

Utredningen har gjorts för att det ska bli tydligare vem inom kommunen som ansvarar för vad när det gäller utbildning från förskoleklass och uppåt. För barn och ungdomar som går i kommunala skolor ska det innebära minskad risk för att viktiga frågor om vem som ansvarar för vad i deras vardag hamnar mellan stolarna. Genom att det är tydligt för var och en inom kommunen som har ansvar för skolverksamhet vad de ansvarar för, ska det betyda korta och tydliga beslutsvägar och mandat.

Bilagor

1. Huvudmannautredning
2. Lagrumsnyckel

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör
Stadsledningskontoret

Susanne Nord
Utbildningsdirektör

Einar Fransson
Produktionsdirektör Valfärd skola

PM

Juridik- och kanslienheten

Anneli Sagnérius

Kommunjurist

Skolans huvudman i Nacka kommun

Innehåll

Skolans huvudman i Nacka kommun	1
Innehåll.....	1
1 Sammanfattning.....	3
2 Syfte	4
3 Huvudmannens ansvar enligt författningarna.....	4
3.1 Skollagen och kommunallagen.....	4
3.2 Skollagens roll gentemot kommunala och fristående huvudmän.....	5
4 Nacka kommuns modell.....	7
4.1 Styrmodell	7
4.2 Organisation	8
5 Styrdokument.....	8
5.1 Reglementen	8
5.1.1 Kommunstyrelsens reglemente.....	8
5.1.2 Utbildningsnämndens reglemente	9
5.2 Delegationsordningar	9
5.2.1 Kommunstyrelsens delegationsordning.....	10
5.2.2 Utbildningsnämndens delegationsordning	11
6 Jämförelse med andra kommuner.....	11
6.1 Danderyds kommun.....	11
6.2 Uppsala kommun.....	13
6.3 Österåkers kommun.....	14
7 Analys.....	15
7.1 Kommunfullmäktige som huvudman enligt skollagen.....	15
7.2 Den interna fördelningen av huvudmannskapet behöver förtydligas.....	16
7.2.1 Odelat politiskt ansvar, skilt tjänstemannaansvar – Alternativ 1	16
7.2.2 Förtydligad fördelning av huvudmannskapet mellan utbildningsnämnden och kommunstyrelsen – Alternativ 2.....	17
7.2.3 Fördelning av huvudmannskapet inom den kommunala produktionen.....	18
7.2.4 Behov av lagrumsnyckel.....	19
7.3 Exempel på oklara ansvarsfrågor.....	19

7.3.1 Vårdgivare - Elevhälsa	19
7.3.2 Kränkande behandling och klagomålshantering	20
7.3.3 Kvalitetsarbete	20
7.3.4 Intagning på fri kvot inom gymnasiet	21
7.3.5 Verksamhetsförlagd utbildning (VFU-praktik)	21
7.3.6 Allmänna handlingar – Dokumenthanteringsplan	21
7.3.7 Personuppgiftsansvar enligt personuppgiftslagen	22
7.3.8 Intern ärendefördelning vid kontakt med externa myndigheter	23
Bilaga 1	24
Rutin för klagomålshantering inom kommunal utbildningsverksamhet i Nacka	24

I Sammanfattning

Genom skollagen och kommunallagen ger staten huvudmannen, det vill säga kommunfullmäktige, i uppdrag att ansvara för genomförandet och organiseringen av skolverksamheten i varje kommun. Då kommunfullmäktige är kommunens högst beslutande organ och det organ som fastställer mål och riktlinjer för kommunens verksamheter innebär det att kommunfullmäktige i Nacka kommun ytterst är huvudman vid tillämpning av skollagen. Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

Utifrån den styrmodell som Nacka kommun fastställt går det att tolka den interna fördelningen av huvudmannskapet enligt skollagen på olika sätt. Det ena synsättet är att utbildningsnämnden i Nacka kommun tillhör myndighets- och huvudmannorganisationen enligt styrmodellen och därigenom bör huvudmannauppgifterna enligt skollagen åligga utbildningsnämnden. Det andra synsättet är att den kommunala produktionen för skola, Valfärd Skola, som lyder direkt under kommunstyrelsen, kommunstyrelsens verksamhetsutskott, utgör huvudman i skollagens mening.

Utifrån ovanstående tolkningsutrymme föreslås två möjliga alternativ för att uppnå en mer transparent tolkning av huvudmannskapet inom kommunen. Det första alternativet innebär att man skiljer på det politiska ansvaret respektive tjänstemannaansvaret utifrån kommunens styrmodell. Då huvudmannskapet framförallt är otydligt i det dagliga och löpande arbetet inom skolans verksamhet bör huvudmannskapet fördelas på tjänstemannanivå. Det politiska ansvaret och fördelningen mellan kommunstyrelsens verksamhetsutskott respektive utbildningsnämnden bör då kunna lämnas oförändrat. Genom att däremot förändra och förtydliga huvudmannansvaret i delegationsordningen för utbildningsnämnden kan huvudmannansvaret fördelas från delegater inom utbildningsenheten till delegater inom den kommunala produktionen, Valfärd skola.

Det andra alternativet är att revidera kommunstyrelsens respektive utbildningsnämndens reglementen och delegationsordningar för att förtydliga ansvaret. I utbildningsnämndens vidaredelegationsordning anges per delegerat beslutsärende, vem som har ansvar enligt lag/förordning. I huvuddelen av de delegerade beslutsärendena framgår att utbildningsnämnden har ansvaret enligt skollagen. Detta framgår även om respektive beslutsärende utifrån aktuellt lagrum i skollagen anger att det är huvudmannen som äger frågan. Vidaredelegationsordningen bygger således på utbildningsnämndens tolkning det vill säga att utbildningsnämnden är huvudman enligt skollagen. Då det ytterst är kommunfullmäktige som anger hur huvudmannansvaret ska fördelas internt kan det tyckas förvirrande att utbildningsnämnden avgör huvudmannskapet istället för att kommunfullmäktige anger detta i nämndens reglemente. Genom att kommunfullmäktige reviderar utbildningsnämndens respektive kommunstyrelsens reglementen finns möjlighet att fördela huvudmannansvaret och det politiska ansvaret enligt skollagen. Utbildningsnämndens ansvar kan då renodlas till uppföljning, utvärdering och finansiering

inom skolans verksamhetsområde samt till de uppgifter som enligt skollagen åligger huvudmannen som hemkommun. Kommunstyrelsens ansvar som huvudman kan då följaktligen bli att ansvara för elever som finns inom den kommunala produktionen och den pedagogiska verksamheten enligt skollagen. En betydande del av dagens huvudmannans ansvar flyttas således då över från utbildningsnämnden till kommunstyrelsen. Genom att kommunfullmäktige gör denna fördelning av huvudmannans ansvar kan utbildningsnämndens funktion bli tydligare ur ett konkurrensneutralitetsperspektiv.

2 Syfte

Denna utredning syftar till att utreda skolans huvudmannaskap enligt skollagen (2010:800) i Nacka kommun samt föreslå lämpliga förändringar för att förtydliga ansvaret.

Synpunkter och funderingar kring huvudmannaskapet enligt skollagen har inhämtats genom möten med berörda tjänstemän i kommunen som handlägger ärenden enligt skollagen.

3 Huvudmannens ansvar enligt författningarna

3.1 Skollagen och kommunallagen

Av 2 kap. 2 § skollagen stadgas att kommuner är huvudmän för förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna, utbildning i svenska för invandrare och fritidshem. Utifrån 2 kap. 8 § skollagen följer att huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. Av skollagen framgår vidare att varje kommun ska utse en eller flera nämnder som styrelse för sitt offentliga skolväsende.

Som det högst beslutande organet i kommunen är det kommunfullmäktige som fastställer mål och riktlinjer för kommunens verksamheter. Kommunfullmäktige ser genom kommunstyrelsen och övriga nämnder till att kommunens uppgifter enligt skollagen och andra författningar fullgörs.¹ Detta uppdrag kan inte delegeras². I kommunallagen (1991:900) används inte begreppet huvudman. När en nämnd får en uppgift av fullmäktige bygger kommunallagen på att nämnden har ett ansvar för uppgiften oavsett om det avser en frivillig eller obligatorisk verksamhet. Nämnden ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten i övrigt bedrivs på ett tillfredställande sätt³.

Genom skollagen och kommunallagen ger staten därmed huvudmannen, det vill säga kommunfullmäktige, i uppdrag att ansvara för genomförandet och organiseringen av

¹ SOU 2013:53 s.98

² 3 kap. 10 § kommunallagen

³ 6 kap. 7 § kommunallagen

skolverksamheten i varje kommun. Enligt skollagen och kommunallagen är det den eller de nämnder som kommunfullmäktige utser som ska fullgöra de statliga uppdragen för verksamheten medan fullmäktige har det yttersta ansvaret för att kommunens utbildningsverksamhet uppfyller de nationella målen. Det innebär att det är kommunfullmäktige som har huvudmannens makt och ansvar – makten att ge verksamheten förutsättningar och det yttersta ansvaret för att de nationella målen nås i kommunens skolor. Nämnden har därigenom verksamhetsansvar inför kommunfullmäktige, som i sin tur har huvudmannans ansvar inför staten.

Uppsikten över hur nämnderna sköter sin verksamhet har kommunfullmäktiges beredningsorgan, kommunstyrelsen⁴. Kommunstyrelsen är det organ som har ansvar för hur respektive kommuns utbildningsnämnd/nämnder sköter sitt uppdrag.⁵ Skollagen ger vidare ansvaret till rektor att praktiskt vara den funktion med ytterst chefsansvar som leder och fördelar arbetet på varje skolenhet.⁶ Skollagen utgår från ett tydligt utpekat ledningsansvar för rektor. Varje skolenhet ska ha en rektor som ansvarar för ledningen och samordningen av det pedagogiska arbetet vid enheten. Huvudmannen har i övrigt en betydande frihet att organisera verksamheten. Genom 2010 års skollag har rektors ledningsansvar förstärkts jämfört med tidigare. Rektors ansvar för verksamhetens pedagogiska utveckling och inre organisation har även tydliggjorts och blivit mindre detaljstyrd än tidigare.⁷

Huvudmannens uppgift är att skapa de förutsättningar som behövs i verksamheten för att nå målen. Detta uppdrag innebär i sin tur att huvudmannen, för att ge rätt förutsättningar, måste vara medveten om de statliga mål och krav som kommer till uttryck i skollag och förordningar. Ett utmärkande drag för det nuvarande statliga styrsystemet är den så kallade dubbla styrningen. Den ena styrningen innebär bland annat att staten ger kommunen som huvudman uppdraget att ge skolorna sådana förutsättningar, att de nationella målen kan uppnås. Den andra styrningen innebär ett uppdrag, förbi huvudmannen, direkt till lärare och rektorer att utforma en lokal verksamhet som innebär att eleverna får förutsättningar att uppnå de mål som är framskrivna i läroplaner och kursplaner.⁸

3.2 Skollagens roll gentemot kommunala och fristående huvudmän

I och med införandet av den nya skollagen (2010:800) infördes en ny reglering som innebar att lagstiftaren i princip likställt villkoren för de kommunala och fristående huvudmännen.

⁴ 6 kap 1 § kommunallagen.

⁵ 6 kap. 1 § kommunallagen.

⁶ Kommunalt huvudmannaskap i praktiken, Skolverket, Rapport 362, 2011 s. 17.

⁷ Rektors möjlighet att delegera och skolornas organisation, Skolverket, Informationsblad, publicerat 2012-02-14

⁸ Kommunalt huvudmannaskap i praktiken, s 15.

Regeringen menade i sina betänkanden till nya skollagen att skolväsendet är ett samhällsansvar och att det i sin tur innebär att utbildningen ska vara likvärdig oavsett huvudman. I och med att även fristående skolor har rätt till bidrag och inte får ta ut någon avgift för sin verksamhet samt att de fristående huvudmännens reglering under de senaste åren allt mer strävat åt samma håll som de offentliga, menade regeringen att det i och med införandet av den nya skollagen vore rimligt att likställa regelverket oavsett huvudmannaskap. Däremot lämnade lagstiftaren kvar en viss distinktion mellan de olika skolformerna då man menade att det bör finnas vissa bestämmelser som är fortsatt specifika för skolor med offentlig kontra fristående verksamhet.⁹

Oberoende av om utbildningen bedrivs av enskild, stat, landsting eller kommun så är det huvudmannen för skolan som har ansvaret för att utbildningen på skolan genomförs i enlighet med skollagstiftningen. Den verksamhet som bedrivs vid de fristående skolorna är bidragsfinansierad av kommunen, men kommunen är inte huvudman för den verksamheten och har inget ansvar för verksamheten.

I kommunens ansvar som huvudman finns dock ett ansvar som inte åligger de enskilda som driver fristående skolor. Kommunen har ett grundläggande ansvar att se till att barn, ungdomar och vuxna i kommunen samt de som har rätt till utbildning enligt 29 kap. 2–4 §§ skollagen erbjuds utbildning i de olika skolformerna i enlighet med skollagen. I kommunens ansvar inbegrips också ett ansvar för att skolpliktiga barn som inte går i dess grund- eller grundsärskola får utbildning i enlighet med skollagen.¹⁰ Hemkommunen (folkbokföringskommunen) har ett yttersta ansvar att se till att alla barn har möjlighet att fullgöra sin skolplikt. Det medför att kommunen har ett ansvar att erbjuda sådana barn plats i de kommunala skolorna från en dag till en annan. Det kan också innebära att kommunen i vissa fall kan förelägga vårdnadshavarna om inte eleven fullgör sin skolplikt. Det gäller även när barnen går i en fristående skola. När det gäller verksamhet som kommun eller landsting lägger ut på entreprenad, till exempel kommunal vuxenutbildning, är det fråga om en kommunal verksamhet i förhållande till barn, elever och vårdnadshavare. När det gäller kommunala huvudmän gäller vad som följer enligt 3 kap. 19-19 a §§ kommunallagen rörande kommunens och landstingets ansvar för uppföljning och kontroll av privata utförare samt skyldigheten att beakta intresset att genom avtalet tillförsäkras information som gör det möjligt för allmänheten att få insyn i kommunala entreprenader. Det ankommer på kommunen, landstinget och den enskilde såsom huvudman att försäkra sig om att undervisningen på entreprenad håller erforderlig kvalitet och genomförs i enlighet med de nationella styrdokumenterna för skolformen. När Skolinspektionen utövar tillsyn mot huvudmannens verksamhet omfattar tillsynen även den verksamhet som är utlagd på entreprenad.

⁹ Prop. 2009/10:165 s 239.

¹⁰ SOU 2013:53 s.166 ff.

Kommunens ansvar att erbjuda utbildning till elever i kommunen samt de som har rätt enligt 29 kap. 2–4 §§ skollagen till utbildning innebär ett ansvar för kommunen att ha en viss beredskap när det gäller att tillhandahålla elevplatser i de kommunala skolorna. Det innebär att kommunen har ett mer omfattande ansvar än vad den enskilde huvudmannen har att se till att barn, ungdomar och vuxna i kommunen får den utbildning de är berättigade till.

Skolinspektionen är den myndighet som har tillsynsansvar över både kommunala och fristående huvudmän.¹¹ Inom ramen för tillsynen omfattas även ett ansvar över hur en kommun uppfyller sitt tillsynsansvar över förskola, fritidshem samt pedagogisk omsorg som kommunen har godkänt som huvudman. Kommunens roll inför de fristående huvudmännen är således enligt skollagens mening att utöva tillsyn över de fristående enheter som man beviljat tillstånd, utöver det ska en kommun till stor del i likhet med lagstiftarens intentioner behandla fristående och kommunala huvudmän lika, med undantaget att kommunen som huvudman för sin egen verksamhet har ett mer långtgående ansvar enligt skollagen och kommunallagen att ansvara över sin egen utbildningsverksamhet.

4 Nacka kommuns modell

4.1 Styrmodell

Nacka kommuns styrmodell bygger på en vision, en grundläggande värdering, fyra grundläggande styrprinciper samt en tydlighet i vad som är politikens roll respektive tjänstemännens. Rollfördelningen innebär att de förtroendevalda, som medborgarnas valda företrädare, ansvarar för att sätta mål för vad som ska uppnås, besluta om resurser för att nå målen samt att följa upp dessa. Tjänstemännen ansvarar för att målen genomförs med de resurser som beslutats. Kommunens vision, öppenhet och mångfald, är politiskt fastlagd men metoderna för att uppnå denna kan och ska variera utifrån vilken verksamhet det handlar om. Den grundläggande värderingen är att ha förtroende för att varje individ både har förmåga och vilja att ta ansvar. En av de fyra grundläggande styrprinciperna är att delegera ansvar till lägsta effektiva nivå. Detta har koppling till den grundläggande värderingen och övertygelsen att beslut fattats bäst där medborgaren behov av service tillgodoses. Två av styrprinciperna berör konkurrens. Dels att använda konkurrens genom kundval eller upphandling, dels att alltid vara konkurrensneutral. Konkurrens driver utveckling av kvalitet och konkurrensneutraliteten innebär att alltid ge samma förutsättningar för alla anordnare – såväl privata som kommunal produktion. Kundvalssystemet handlar om kvalitetskonkurrens eftersom priset är fast. Som en konsekvens av att använda konkurrens för att utveckla verksamheten har kommunen i den fjärde styrprincipen åtskilt ansvaret för att finansiera från det att producera.¹²

¹¹ 26 kap. 3 § skollagen (2010:800).

¹² Styrning i Nacka - utgångspunkter, principer och ansvar, 2007.

Kommunfullmäktige i Nacka kommun har antagit åtta övergripande mål som är avsedda att styra så att visionen uppnås och som följer den grundläggande värderingen. Inom ramarna för de åtta övergripande målen fastställer kommunfullmäktige strategiska mål för nämnderna. De strategiska målen ska ange den sökta kursen för de kommande fem till tio åren. Nämnderna ska sedan se till att de strategiska målen förs ut inom verksamheten. För skolans område innebär det att utbildningsnämnden ska till att de strategiska målen förs ut i verksamheten, däribland skolorna. För skolpengen ska skolorna sedan uppnå fullmäktiges strategiska mål.

Enligt kommunens styrmodell särskiljs finansiering och produktion. Kommunens organisation består av tre delar. Finansieringsansvaret för verksamheterna ligger hos kommunfullmäktige och nämnder. Här sätter de förtroendevalda upp mål för verksamheten och beslutar om ekonomiska ramar. Till sin hjälp har de en tjänstemannaorganisation som också arbetar med myndighetsuppgifter. Tjänster och service utförs inom produktionen där kommunala och privata anordnare då verkar i konkurrens.

4.2 Organisation

Nacka kommuns tjänstemannaorganisation inom den del som kallas myndighet och huvudman är indelad i enheter. Kommunens styrmodell innebär att kommunstyrelsen, utöver sin egenskap som förvaltare av kommunfullmäktiges uppdrag, också är den av kommunens nämnder som ansvarar för att tillhandahålla den kommunala produktionen av vissa tjänster, däribland den kommunala produktionen inom verksamhetsområdet Valfärd Skola. Kommunstyrelsens verksamhetsutskott är det politiskt ansvariga organ som på uppdrag av kommunstyrelsen ansvarar för den kommunala produktionen. Valfärd Skola utgör kommunstyrelsens verksamhetsutskotts tjänstemannafunktion inom den kommunala produktionen för skola och förskola. Utbildningsnämnden som lyder direkt under kommunfullmäktige är en del av kommunens myndighets- och huvudmannorganisation. Utbildningsenheten utgör tjänstemannastöd till utbildningsnämnden.

5 Styrdokument

5.1 Reglementen

Fullmäktige ska utfärda reglementen med närmare föreskrifter om nämndernas verksamhet och arbetsformer enligt 6 kap. 32 § kommunallagen. Dessa reglementen är viktiga för att klargöra uppgiftsfördelningen mellan nämnderna i en relativt fri nämndorganisation. Reglementena måste bland annat ange vilken eller vilka nämnder som ska ha hand om sådana lagstadgade uppgifter som ankommer på kommunen.¹³

5.1.1 Kommunstyrelsens reglemente

Av kommunstyrelsens reglemente följer bland annat:

¹³ 6 kap 32 § kommunallagen, Lagkommentar, Zeteo.

- Kommunstyrelsen ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag, förordning eller föreskrifter samt bestämmelser i detta reglemente. Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar för kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder, styr och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamhet.
- Kommunstyrelsen utgör kommunens personalorgan. Detta ansvar innebär att kommunstyrelsen har personalansvar för samtliga kommunalt anställd personal.
- Kommunstyrelsen ska tillhandahålla kommunal produktion av tjänster i den omfattning som efterfrågas. Kommunstyrelsen ansvarar därvid för produktionen av tjänster inom samtliga nämnders ansvarsområden.

5.1.2 Utbildningsnämndens reglemente

Av utbildningsnämndens reglemente följer bland annat:

- Utbildningsnämnden är huvudman för och/eller myndighet inom nedan angivna områden. Ansvar för finansiering, mål och uppföljning av verksamheten samt för att de som verksamheten riktar sig till får en allsidig information om verksamheten och hur den fullgörs.
- Fullgörande, uppföljning och utvärdering av kommunens uppgifter som huvudman enligt skollagen eller annan författning inom: förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, specialskola, sameskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola.
- Vissa särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet enligt skollagen. I detta ansvar ingår att verka för ett varierat och allsidigt utbud med hög kvalitet som tillgodoser föräldrars och elevers och studerandes önskemål.

5.2 Delegationsordningar

Delegering enligt kommunallagen innebär att beslutanderätten, i ett visst ärende eller i en ärendegrupp, flyttas över till någon annan, delegaten. Delegaten träder helt in i nämndens ställe. Ett beslut av delegaten ses som nämndens beslut och kan överklagas på samma sätt som gäller för ett beslut av nämnden själv.

Delegering inom en nämnd förutsätter alltid beslut i två led. Först måste fullmäktige i ett reglemente eller i ett särskilt beslut ha uppdragit till nämnden att hantera ett visst verksamhetsområde eller besluta i vissa ärenden eller ärendegrupper. Därefter kan nämnden, om den vill, besluta om delegering av denna beslutanderätt. Nämnden lämnar delegeringsuppdrag genom särskilt beslut eller genom att fatta beslut om en delegationsordning där beslutanderätten i olika ärenden överförs till delegater. Räckvidden för en nämnds delegeringsbefogenhet framgår av 6 kap. 34 § kommunallagen. Av lagrummet framgår vilka ärendetyper som inte får delegeras.

Alla delegationsbeslut och vidaredelegationsbeslut ska anmälas skriftligen, normalt sett på nämndens närmast kommande sammanträde under punkten anmälningsärenden. Genom

denna återrapportering får nämnden kännedom om vilka beslut som fattats å nämndens vägnar. Delegationsbesluten kan inte omprövas av nämnden men nämnden kan välja att återkalla delegationsrätten för en delegat. För de beslut som kan överklagas genom laglighetsprövning innebär protokollföringen av redovisning av delegationsbeslut att klagotiden börjar löpa när protokoll från nämndsammanträdet anslås på kommunens officiella anslagstavla.

5.2.1 Kommunstyrelsens delegationsordning

Av kommunstyrelsens delegationsordning framgår bland annat följande:

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott fullgör kommunstyrelsens ägaruppgifter avseende produktionsverksamheterna. Produktionsverksamheterna är indelade i verksamhetsområden. Högsta chef för respektive verksamhetsområde är produktionsdirektör, som har det övergripande strategiska ansvaret. Under produktionsdirektören för verksamhetsområdet Valfärd skola¹⁴ lyder rektor eller verksamhetschef, som är chef för särskilt angiven del av verksamhetsområdet, kallad verksamhet. Kommunstyrelsens verksamhetsutskott har rätt att fatta beslut avseende strategisk inriktning för verksamheterna, förändring av verksamhetsorganisation, större verksamhetsförändringar samt start och nedläggning av verksamhet samt indelning av eller namn på verksamhetsområde eller enheter.

Respektive rektor och verksamhetschef har, inom ramen för gällande lagar, förordningar, föreskrifter, avtal, kommunala mål, policyer, reglementen och delegationsordningar fullständigt ansvar för enhetens inriktning, mål, organisation, ekonomi, resultat, personal, arbetsmiljö och utveckling.

Produktionsdirektörens ansvar och delegation:

- verksamhetschef/ректор är insatt i sitt ansvar enligt kommunstyrelsens instruktion.
- personalansvar samt ansvarar för arbetsmiljöförhållanden för verksamhetschef/ректор och annan honom/henne direkt underställd personal.
- upphandlingar upp till ett värde av 1 miljon kronor per år för maskiner/inventarier och 500 000 kronor för tjänster
- gemensamma kostnader för fonderingssystem, användning av fonderade medel samt reduktion av underskott

¹⁴ Förskola, Fritid & Skola (FFS) ersattes av Valfärd Skola från och med 1 januari 2014 utifrån en organisationsförändring som kommunstyrelsen beslutade den 2 september 2013.

5.2.2 Utbildningsnämndens delegationsordning

Utbildningsnämndens delegationsordning innebär en så kallad omvänd delegation det vill säga det anges specifikt vad som inte är delegerat till utbildningsdirektören. Direktören har då, med stöd av kommunallagen, möjlighet att delegera vidare till lämplig tjänsteman. Av utbildningsdirektörens¹⁵ beslut om vidaredelegation följer vilka delegater som innehar delegation på uppdrag av direktören. Vidaredelegationen bygger i huvudsak på skollagens lagrum och avser således beslut inom skola, förskola och fritidshem. Delegationerna består i huvudsak av tjänstemän inom utbildningsenheten samt rektorer och förskolechefer på de kommunala förskolorna och skolorna.

Vidaredelegationen är uppbyggd kring de författningar som styr utbildningsnämndens ansvarsområde det vill säga i huvudsak skollagen, gymnasieförordningen (SFS 2010:2039), kommunallagen, förvaltningslagen (1986:223) och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Av utbildningsdirektörens vidaredelegationen anges inledningsvis att huvudman för kommunala skolor i Nacka är utbildningsnämnden.

6 Jämförelse med andra kommuner

Det finns ett antal kommuner som kan anses ha liknande organisation som Nacka kommun avseende organisering av den pedagogiska verksamheten. Gemensamt för de kommuner som ingår i jämförelsen är att det i kommunernas pedagogiska verksamhet skiljs på utförarorganisation (kvalitet, uppföljning och utvärdering) och den kommunala produktionen (ansvaret för barn och elever).

6.1 Danderyds kommun

I Danderyds kommun finns en barn- och utbildningsnämnd som har ansvar för övergripande beslut och beslut avseende enskilda utövare inom den pedagogiska verksamheten. För beslut med mer verksamhetsanknytning till produktionsorganisationen finns en produktionsstyrelse. Produktionsstyrelsen är ansvarig nämnd för den kommunala verksamheten inom förskola, utbildning, vård, omsorg och kultur. Produktionskontorets uppgifter är bland annat att:

- Leda och samordna de kommunala resultatenheter.
- Beräkna budget för produktionsstyrelsen.
- Initiera och leda projekt i verksamheten.
- Leda nätverk i olika personalgrupper kring specifika verksamhetsfrågor.
- Ansvara för statsbidragshandlingen för förskola och skola.
- Anordna seminarier för erfarenhetsspridning och kompetensutveckling.
- Samordna chefsgrupperna för de olika verksamhetsdelarna.
- Omvärldsbevaka och implementera nya verksamhetsmetoder.

¹⁵ Från och med den 1 maj ”utbildningsdirektör”.

- Ge expertstöd och support till chefer och chefsgrupper.

Barn- och utbildningsnämnden har myndighetsansvar för och granskar verksamheter inom förskola, fritidshem, grundskola, särskola, gymnasium och vuxenutbildning.

Utifrån den pedagogiska verksamheten ansvarar utbildnings- och kulturkontoret bland annat för:

- Beräkna budget för barn- och utbildningsnämnden
- Granska kvaliteten inom berörda verksamheter
- Erbjuder handledning av specialpedagog och psykolog till förskolor och skolor,
- Särskild kompetens finns för att utreda behov av särskilt stöd till barn och elever.
- Ansvara för bibliotek, fritidsgårdar
- Administrera val till förskola och skola.
- Anordna föreläsningar och seminarier för att lyfta fram goda exempel.

Med anledning av den nya skollagen antog kommunfullmäktige i Danderyds kommun 2011 en ansvarsfördelning mellan barn- utbildningsnämnden och produktionsstyrelsen¹⁶. Utifrån ansvarsfördelningen antogs sedan delegationsordningar i barn- och utbildningsnämnden respektive produktionsstyrelsen. Av ansvarsfördelningen följer bland annat följande enligt tillämpliga delegationsordningar:

Ansvar enligt skollagen (SL)	Barn – och utbildningsnämnd	Produktionsstyrelse	Rektor/förskolechef
Bevaka skolplikt 7 kap. SL	x		
Elevhälsa 2:25-27 §§ SL		x	
Ansvar för personalens kompetensutveckling 2:34 § SL		x	
Systematisk och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen 4:3 SL	x		
Ansvar för kvalitetsarbete vid respektive enhet 4:4 SL			x
Nödvändiga åtgärder vid brister i verksamhet 4:7 SL		x	
Rutiner för klagomål 4:8 SL	x		
Plan mot kränkande behandling 6:8 SL		x	
Skyndsamt utredning om kränkande behandling 6:10 SL		x	

¹⁶ Kommunfullmäktige i Danderyds kommun, ”Ansvarsfördelning mellan barn- utbildningsnämnden och produktionsstyrelsen inom skolagstiftningens område”, 2012-03-12, § 21 (KS 2010/0336)

Utbildning i förskola för alla barn i kommunen 8 :12 SL	x		
---	---	--	--

6.2 Uppsala kommun

I Uppsala kommun fördelar kommunfullmäktige ut ansvaret för den pedagogiska verksamheten till barn- och ungdomsnämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden samt produktionsstyrelsen Styrelsen för vård & bildning. Efter att kommunstyrelsens arbetsutskott under 2011 beslutat om ansvarsfördelningen för kommunens pedagogiska verksamhet uppdrogs berörda nämnder att utarbeta en handläggningsordning för hur kommunen ska hantera skollagen och skolförordningarna¹⁷. Under våren 2013 antogs en handläggningsordning inom detta område som då anger vilka ärendetyper enligt skollag och skolförordning som handläggs av barn- och ungdomsnämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden respektive produktionsstyrelsen¹⁸. Av beslutet framgår att handläggningsordningen ska utgå från Uppsala kommuns styrmodell. I styrmodellen har uppdragsnämnderna ett medborgaransvar, vilket innebär ett ansvar för den lokala skolpolitiken och för att det finns en pedagogisk verksamhet som lever upp till medborgarnas behov. Styrelsen för vård och bildning har ett arbetsgivaransvar och ett ansvar för att dess verksamheter bedrivs i enlighet med vad som föreskrivs i lag och förordning och vad som följer av den kommunala styrningen.

Av ansvarsfördelningen följer bland annat följande enligt tillämpliga delegationsordningar:

Ansvar enligt skollagen (SL)	Barn- och ungdomsnämnden / utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd	Produktionsstyrelsen för vård & bildning
Bevaka skolplikten 7 kap. SL	x	
Ansvara för elevhälsa – vårdgivare 2:25 SL		x
Ge personalen möjlighet till kompetensutveckling och att de har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller 2:34 § SL		x

¹⁷ Kommunstyrelsens arbetsutskott i Uppsala kommun, ”Principer för ansvarsfördelning för Uppsala kommuns pedagogiska verksamhet utifrån skollag och tillhörande förordningar”, 2011-06-20 (KSN-2010-0581)

¹⁸ ”Principer för ansvarsfördelning för Uppsala kommuns pedagogiska verksamhet utifrån skollag och tillhörande förordningar” (UAN-2013-0074)

Systematiskt planera, följa upp och utveckla utbildningen 4:3 SL		x
Ha skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål mot utbildningen 4:8 SL		x
Det upprättas en plan för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling 6:8 SL		x
Ta emot anmälan om kränkande behandling, skyndsamt utreda omständigheterna och vidta åtgärderna och vidta åtgärder 6:10 SL		x
Betala skadestånd till barnet om huvudmannen åsidosätter sina skyldigheter 6:12 SL		x

6.3 Österåkers kommun

I Österåkers kommun har kommunfullmäktige fördelat ansvaret för den pedagogiska verksamheten på kultur- och utbildningsnämnden och produktionsstyrelsen. Kultur- och utbildningsnämnden finansierar och informerar om barnomsorg, utbildning samt kultur- och fritidsverksamhet. Den tillhörande förvaltningen tar fram riktlinjer, hanterar avgifter och ersättningar och följer upp mål och kvalitet.

Produktionsstyrelsen ansvarar för drift av kommunalt bedriven verksamhet som utför service och tjänster inom verksamhet reglerad av skollagen, omsorg om äldre och funktionshindrade, verksamheter inom kultur och fritid samt måltidsproduktion. Verksamheten ska bedrivas i enlighet med av kommunfullmäktige fastställda övergripande långsiktiga målområden och strategier samt i enlighet med kultur- och utbildningsnämndens verksamhetsplaner för det kommande året.

Av ansvarsfördelningen följer bland annat följande enligt tillämpliga delegationsordningar¹⁹:

Ansvar enligt skollagen (SL)	Kultur- och utbildningsnämnd	Produktionsstyrelse	Rektor/förskolechef
Bevaka skolplikt 7 kap. SL	x		
Ansvara för att erbjuda elevhälsa och studie- och yrkesvägledning 2:25-30 §§ SL		x	
Ansvar för personalens kompetensutveckling 2:34 § SL		x	
Systematiskt kvalitetsarbete på huvudmannan- och enhetsnivå 4:3 SL		x	
Systematiskt kvalitetsarbete på			x

¹⁹ Produktionsstyrelsen i Österåkers kommun, ”Delegationsordning”, 2011-12-15,

Kultur- och utbildningsnämnden i Österåkers kommun, ”Delegationsordning, 2011-05-17

huvudmanna- och enhetsnivå respektive enhet 4:4 SL			
Rutiner för klagomål, åtgärder vid klagomål 4:8 SL			x
Plan mot kränkande behandling, uppföljning av planen 6:8 SL			x
Skyldighet att utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling 6:10 SL			x
Skadestånd			x

7 Analys

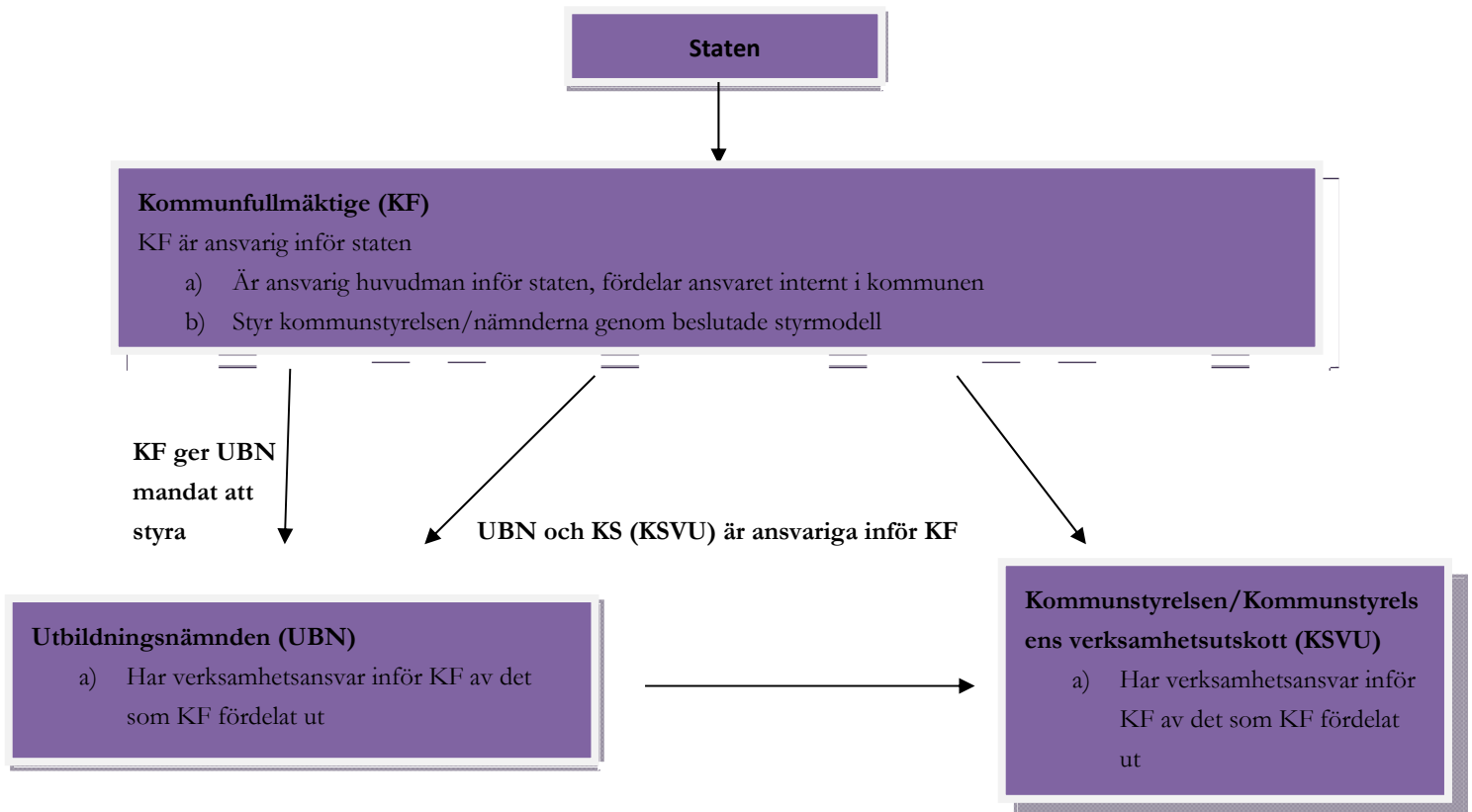
7.1 Kommunfullmäktige som huvudman enligt skollagen

En studie som Skolverket har genomfört visar att frågan om huvudmannaskapet inom utbildningsväsendet i landets kommuner är komplex, trots den nya skollagens införande. Undersökningar visar att det finns en bred uppfattning om vilken del av kommunen huvudmannaskapet ligger hos beroende på vilken typ av fråga det handlar om. Det är inte ovanligt att det finns uppfattningar att huvudmannen anses företrädas av flera delar av organisationen.²⁰ Detta är något som även upplevs inom Nacka kommun då både utbildningsnämnden och kommunstyrelsens verksamhetsutskott ansvarsområde inbegriper tillämpning av skollagen.

Då kommunfullmäktige är kommunens högst beslutande organ och det organ som fastställer mål och riktlinjer för kommunens verksamheter innebär det att kommunfullmäktige i Nacka kommun ytterst är huvudman vid tillämpning av skollagen. Det är genom kommunstyrelsen och nämnderna som kommunfullmäktige uppfyller kraven i skollagen. Det är följaktligen kommunfullmäktiges interna fördelning av huvudmannansvaret enligt skollagen som upplevs som otydligt mellan kommunstyrelsen (kommunstyrelsens verksamhetsutskott)/Välfärd Skola och utbildningsnämnden/ utbildningsenheten.

²⁰ Skolverkets rapport nr 362/2011- "Kommunalt huvudmannaskap i praktiken"

Den statliga och kommunala styrningen avseende skollagen inom Nacka kommun kan illustreras enligt följande:

7.2 Den interna fördelningen av huvudmannskapet behöver förtydligas

Med den fördelning av ansvar genom reglementena som Nacka kommun har idag går det att tolka den interna fördelningen av huvudmannskapet enligt skollagen på olika sätt. Det ena synsättet är att utbildningsnämnden i Nacka kommun tillhör myndighets- och huvudmannorganisationen enligt den styrmodell som kommunen fastslagit och därigenom så bör samtliga huvudmannuppgifterna åligga utbildningsnämnden. Det andra synsättet är att kommunstyrelsen, kommunstyrelsens verksamhetsutskott, utgör huvudman i skollagens mening genom sitt ansvar för att tillhandahålla verksamhet inom lagens område. Utifrån det beskrivna tolkningsutrymmet finns det två möjliga alternativ för att uppnå en mer transparent av huvudmannskapet inom kommunen. Alternativen presenteras nedan.

7.2.1 Odelat politiskt ansvar, skilt tjänstemannaansvar – Alternativ I

Då huvudmannskapet framförallt är otydligt i det dagliga, löpande arbetet, bör huvudmannskapet fördelas tydligare på tjänstemannanivå mellan utbildningsenheten och Valfärd skola. Det politiska ansvaret och fördelningen mellan kommunstyrelsens

verksamhetsutskott respektive utbildningsnämnden kan då lämnas oförändrat. Genom att förändra och förtydliga huvudmannansvaret i delegationsordningen för utbildningsnämnden kan huvudmannansvaret fördelas från delegater inom utbildningsenheten till delegater inom den kommunala produktionen, Valfärd skola. Beslutsfattande i enskilda ärenden avseende huvudmannaskapet och som anses bör handläggas inom den kommunala produktionen kan då delegeras till lämplig tjänsteman i den kommunala produktionen. Rent konkret kan det innebära att exempelvis åtgärder och skyldigheter i samband med kränkande behandling och ansvar för elevhälsan kan delegeras till tjänstemän inom Valfärd skola. Det finns inga lagliga hinder mot att delegera till anställd inom samma kommunala organisation utifrån 6 kap. 33 § kommunallagen. Delegationsordningen bör även kompletteras med instruktion för hur ansvarsfördelning ska ske mellan den kommunala produktionen och utbildningsenheten.

Utbildningsnämnden behåller då således det politiska ansvaret avseende huvudmannaskapsfrågor enligt skollagen medan den kommunala produktionen genom delegation på tjänstemannanivå generellt fattar beslut i den löpande verksamheten som rör huvudmannaskapet. Vid en revidering av delegationsordning kan då utbildningsnämnden renodla fördelningen av huvudmannaskapet mellan myndighets- och huvudmannaorganisationen i form av utbildningsenheten och produktion genom Valfärd skola. Detta alternativ medför att utbildningsenheten kan ha ett ökat fokus på uppföljnings- och kvalitetsfrågor samtidigt som den kommunala produktionen får en tydlig delegation/mandat att fatta beslut i mer vardagsnära frågor. Till exempel skulle då hantering av frågor rörande kränkande behandling enligt skollagen kunna fördelas till tjänstemannadelegat på den kommunala produktionen. Då eventuella yttranden ska lämnas till externa myndigheter såsom till exempel Skolinspektionen står dock utbildningsnämnden som avsändare då nämnden fortfarande har det politiska ansvaret.

Alternativet med ett odelat politiskt ansvar med skilt tjänstemannaansvar bör vägas mot kommunens styrprincip om konkurrensneutralitet. Om utbildningsnämnden, utifrån konkurrensneutralitet, skulle förhålla sig till den kommunala produktionen som till fristående skolor innebär det att utbildningsnämnden enbart skulle ansvara för uppföljning, utvärdering och finansiering inom skolans verksamhetsområde. Som en konsekvens av detta resonemang skulle då hela huvudmannansvaret enligt skollagen för skolan flyttas över till kommunstyrelsen, kommunstyrelsens verksamhetsutskott. Konkurrensneutraliteten kan möjligtvis upplevas som ett hinder mot detta förslagsalternativ men i relation till de förändringar som en annan organisation skulle föranleda så måste en rimlig avvägning göras.

7.2.2 Förtydligad fördelning av huvudmannaskapet mellan utbildningsnämnden och kommunstyrelsen – Alternativ 2

I kommunstyrelsens reglemente anges att kommunstyrelsens verksamhetsutskott ansvarar för att tillhandahålla produktion av tjänster i den omfattning som efterfrågas. Det framgår dock inte vad som ingår i det angivna ansvaret ur ett huvudmannaskapsperspektiv. Av

utbildningsnämndens reglemente framgår att nämnden har ansvar för fullgörande, uppföljning och utvärdering av kommunens uppgifter som huvudman enligt skollagen eller annan författning inom förskola och skola. Skillnaden mellan begreppen ”tillhandahålla” och ”fullgöra” kan ge upphov till ett visst tolkningsutrymme då dessa begrepp är snarlika. Begreppen förklaras inte närmare i reglementena och inte heller huvudmannaskapet nämns i reglementena.

Då ett reglemente ska ange kommunfullmäktiges interna ansvarsfördelning för de uppgifter som ingår i de obligatoriska och frivilliga verksamheterna i kommunen är det av stor vikt att dessa tydligt anger ansvarsområden så att styrelse/nämnd ska kunna fullfölja sina uppdrag och sedan återrapportera till kommunfullmäktige. Detta måste anses vara av särskilt stor vikt då både kommunstyrelsens verksamhetsutskott och utbildningsnämnden i detta fall handlägger ärenden inom skollagens tillämpning. Då reglementet sedan styr vilka ärendegrupper som därefter kan delegeras från nämnd till tjänsteman, utskott eller förtroendevald innebär det åter igen att reglementena måste vara tydliga när det gäller de ansvarsområdena som kommunfullmäktige fördelat ut.

I utbildningsdirektörens vidaredelegationsordning anges, per delegerat beslutsärende, vem som har ansvar enligt lag/förordning. I huvuddelen av de delegerade beslutsärendena framgår att utbildningsnämnden har ansvaret enligt skollagen. Detta framgår även om respektive beslutsärende utifrån aktuellt lagrum i skollagen anger att det är huvudmannen som äger frågan. Vidaredelegationsordningen bygger således på utbildningsnämndens tolkning det vill säga att utbildningsnämnden är ensam huvudman enligt skollagen. Då det ytterst är kommunfullmäktige som anger hur huvudmannansvaret ska fördelas internt kan det tyckas märkligt att utbildningsnämnden avgör huvudmannaskapet istället för att kommunfullmäktige anger detta i nämndens reglemente. Av kommunstyrelsens delegationsordning förekommer inga delegationsärenden enligt skollagen. Det kan tolkas som att huvudmannaskapet från kommunstyrelsens sida anses ligga på utbildningsnämnden. Genom att kommunfullmäktige reviderar utbildningsnämndens respektive kommunstyrelsens reglementen finns möjlighet att fördela huvudmannansvaret och det politiska ansvaret enligt skollagen. Utbildningsnämndens ansvar kan då renodlas till uppföljning, utvärdering och finansiering inom skolans verksamhetsområde samt till de uppgifter som enligt skollagen åligger huvudmannen som hemkommun. Kommunstyrelsens ansvar som huvudman kan då följaktligen bli att ansvara för elever som finns inom den kommunala produktionen och den pedagogiska verksamheten enligt skollagen. En betydande del av dagens huvudmannansvar flyttas således då över från utbildningsnämnden till kommunstyrelsen. Genom att kommunfullmäktige gör denna fördelning av huvudmannansvaret kan utbildningsnämndens funktion bli tydligare ur ett konkurrensneutralitetsperspektiv

7.2.3 Fördelning av huvudmannaskapet inom den kommunala produktionen

Huvudmannaskapet internt inom Valfärd skola måste även klarläggas avseende rektor kontra produktionsledningen/verksamhetsstödet på Valfärd Skola. Då rektor har ett tydligt

delegerat ansvar enligt nya skollagen så ligger en stor del av beslutanderätten direkt på rektor. Då rektor har det fulla ansvaret för sin del av verksamhetsområdet enligt styrdokumenterna samtidigt som produktionsdirektören har det övergripande strategiska ansvaret framgår inte om rektor verkligen har det fulla ansvaret inom sitt verksamhetsområde. I frågor där kommunstyrelsens verksamhetsutskott anses vara huvudman enligt skollagen måste det interna ansvaret mellan produktionsdirektör och rektor förtydligas.

7.2.4 Behov av lagrumsnyckel

Oavsett vilket alternativ som väljs så är bör en ansvarsfördelning avseende den pedagogiska verksamheten utifrån skollag och tillhörande förordningar göras genom uppdelning av ansvar på antingen kommunstyrelsen respektive utbildningsnämnden eller utbildningsenheten/Välfärd skola. Genom denna uppdelning förtydligas ansvaret konkret inom organisationen och då särskilt för de medarbetare som arbetar med olika områden som omfattas av skollag och skolförordningar.

7.3 Exempel på oklara ansvarsfrågor

Vid kontakt med medarbetare inom Välfärd Skola respektive utbildningsenheten framkommer exempel på oklarheter när det gäller huvudmannans ansvar och övrig ansvarsfördelning inom kommunen. Nedan redogörs för exempel på ärendegrupper som anses otydliga när det gäller den interna fördelningen inom kommunen.

7.3.1 Vårdgivare - Elevhälsa

Enligt skollag och patientsäkerhetslagen (2010:569) ska vårdgivare

- säkerhetsställa ett ledningssystem,
- fastställa verksamhetens övergripande mål för kvalitet och patientsäkerhet,
- kontinuerligt följa upp och utvärdera målen
- anmäla verksamhet till tillsynsmyndighet
- upprätta årlig patientsäkerhetsberättelse
- utse verksamhetschef

Ansvarsfördelningen när det gäller ovanstående punkter är inte klarlagd och fastställs inte i någon delegationsordning inom kommunen. Då skollag och patientsäkerhetslag hänvisar till huvudmannen som vårdgivare behöver den interna fördelningen utifrån Nacka kommuns organisation fastställas. Inga övergripande mål inom området antas inom utbildningsnämnd eller kommunstyrelsen. Välfärd skola gör egna uppföljningar inom området men dessa redovisas inte till något politiskt organ. Ingen årlig patientsäkerhetsberättelse upprättas enligt lagstiftningens krav. Välfärd skola anmäler idag verksamhet till tillsynsmyndighet. Verksamhetschef inom elevhälsa ska utses av huvudman. Idag utses verksamhetschef av Välfärd skola.

7.3.2 Kränkande behandling och klagomålshantering

Huvudmannen ska ha skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål mot utbildningen. Information om rutinerna ska lämnas på lämpligt sätt, 4 kap 8 § skollagen.

När det gäller kränkande behandling enligt 6 kap. 9 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Enligt 6 kap. 10 § skollagen är en förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Idag finns en matris som är framtagen av utbildningsenheten och Valfärd skola som beskriver ansvarsfördelning när det gäller klagomålshantering och kränkande behandling (se bilaga 1). Dock är det oklart om matrisen gäller samtliga klagomål enligt 6 kap. 8 § skollagen eller enbart klagomål som går vidare till Skolinspektionen. Ansvarsfördelningen måste vara väl förankrad inom Valfärd skola och kommuniceras med berörda rektorer så att fördelningen upprätthålls i ”skarpt läge” när ärenden som avser klagomål och kränkande behandling uppkommer. Det måste även vara tydligt vad som ska ingå i ansvaret det vill säga vilka krav som ska ställas på till exempel utredning och handlingsplan i ärenden om kränkande behandling.

7.3.3 Kvalitetsarbete

Enligt 4 kapitlet i skollagen följer att huvudmannen systematiskt och kontinuerligt ska planera, följa upp och utveckla utbildningen.

Utbildningsenheten har ansvar för det övergripande kvalitetssystemet i kommunen på uppdrag av utbildningsnämnden (utbildningsnämnden antar utvärderingsplan årligen). Kommunens kvalitetssystem omfattar olika återkommande undersökningar. Utbildningsenheten/utbildningsnämnden tar också en gång per år fram en samlad analys av kvaliteten i förskolor och skolor i kommunen, så kallad kvalitetsanalys. Varje förskola och skola redovisar sin egen analys av kvaliteten i en kvalitetsanalys, baserad på allmänna råden för systematiskt kvalitetsarbete. Varje förskola/skola har ansvar för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Varje förskola/skola behöver ta ställning till hur de behöver komplettera resultaten från utbildningsnämndens kvalitetssystem med egna metoder när det gäller det egna kvalitetsarbetet och vilka åtgärder

som krävs med anledning av resultaten. Detta upplevs som oklart vari nivån på detta ska ligga.

Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Oklart om vem som gör vad i en sådan situation då det kan innebära att resurser behöver tillskjutas. Utifrån skollagens krav på kvalitetsarbete bör det förtydligas vem som ansvarar för vad inom de olika nivåerna av kvalitetsarbete som skollagen kräver.

7.3.4 Intagning på fri kvot inom gymnasiet

Enligt 7 kap. 7 § gymnasieförordningen (2010:2039) beslutar huvudmannen om det antal platser som ska avsättas med fri kvot. Enligt utbildningsdirektörens vidaredelegation har kommunens ansvarige för gymnasieantagning detta på delegation. KommunikERING bör ske innan beslut fattas i det enskilda fallet. Denna ansvarsfördelning kan behöva förtydligas avseende vem som är huvudman.

7.3.5 Verksamhetsförlagd utbildning (VFU-praktik)

Enligt det avtal från 2011 som ingåtts mellan Kommunförbundet Stockholms Län (KSL) och Stockholms lärosäten så är det kommunen som åtar sig att hantera VFU-placeringarna. Avtalet är undertecknat av utbildningsdirektören. Av avtalet följer att kommunen åtar sig att svara för kontakter med fristående skolor i kommunen för placering av VFU-studenter.

VFU på förskola handläggs av utbildningsenheten medan VFU på skolor handläggs av Valfärd Skola. Då VFU-placeringar ska fördelas på både kommunala som fristående skolor kan det diskuteras om den kommunala produktionen genom Valfärd skola ska handlägga detta eller om detta istället ska handläggas inom kultur- och utbildningsenheten.

7.3.6 Allmänna handlingar – Dokumenthanteringsplan

Om en begäran om allmän handling avser handling som är inkommen eller upprättad inom en kommunal skola så kan denna begärs ut av direkt av skolan eller till exempel via kommunens kontaktcenter. Om handlingen omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen så ska den som efterfrågar handlingen informeras om möjligheten att få ett skriftligt avslagsbeslut. Dessa ärenden ska alltid behandlas skyndsamt. Enligt utbildningsnämndens delegationsordning är det handläggare som fattar beslut om avslag i utbildningsnämndens namn. Enligt kommunstyrelsens delegationsordning är det stadsjuristen som i första hand prövar och beslutar om en allmän handling kan lämnas ut. Det är av stor vikt att det är tydligt och väl kommunicerat med handläggare, såsom till exempel rektorer vid kommunala skolor, vilka rutiner som gäller vid denna typ av avslagsbeslut. Det måste således klarläggas om allmänna handlingar inom den kommunala produktionen hör till utbildningsnämnden eller kommunstyrelsen då detta har betydelse vid avslagsbeslut enligt respektive delegationsordning. Delegationsbesluten ska sedan anmälas till behörig nämnd för att återrapporteringen ska vara uppfylld enligt kommunallagen.

Enligt kommunens arkivreglemente²¹ ska varje myndighet, i samråd med arkivmyndighetens företrädare, upprätta en dokumenthanteringsplan vilken beskriver myndighetens handlingar och hur dessa hanteras. Utifrån att kommunstyrelsens antagit en dokumenthanteringsplan²² för förskola, fritid och skola bör det möjligtvis tolkas som att kommunstyrelsen formellt utgör den myndighet som äger de allmänna handlingar som inkommer och upprättas inom den kommunala produktionen. Då det bör vara myndighet/nämnd som formellt är ägare av handlingarna och den som beslutar om handlingarna ska lämnas ut, är det av stor vikt att detta förtydligas.

7.3.7 Personuppgiftsansvar enligt personuppgiftslagen

Enligt personuppgiftslagen (1998:204) är den myndighet som behandlar personuppgifter i sin verksamhet och som bestämmer vilka uppgifter som ska behandlas och vad de ska användas till personuppgiftsansvarig. Det är de faktiska omständigheterna i det enskilda fallet som avgör vem som är personuppgiftsansvarig. Vilket organ i kommunen som är personuppgiftsansvarig kan variera; de faktiska omständigheterna måste prövas i varje enskilt fall, till exempel om nämnden självständigt förfogar över de personuppgifter som behandlas. Om två eller flera gemensamt bestämmer över en viss behandling är de personuppgiftsansvariga tillsammans.

Den personuppgiftsansvarige kan överlåta den faktiska behandlingen av personuppgifter men personuppgiftsansvaret kan aldrig överlåtas. Det är alltid den personuppgiftsansvarige som ytterst svarar för att personuppgiftslagen följs. Ansvaret är straff- och skadeståndssanktionerat. Den personuppgiftsansvarige är skadeståndsskyldig gentemot den registrerade, även för åtgärder som en medhjälpare eller ett personuppgiftsbiträde har utfört.²³

Utifrån personuppgiftslagens bestämmelser är det av vikt att det är klarlagt om utbildningsnämnden eller kommunstyrelsen anses vara personuppgiftsansvarig för behandling av personuppgifter inom Valfärd skola. Detta eftersom nämnd/myndighet har det yttersta ansvaret för behandling av personuppgifter. Under förutsättning att Valfärd skola självständigt förfogar över de personuppgifter som behandlas inom verksamheten skulle det kunna tolkas som att kommunstyrelsen är personuppgiftsansvarig. Anses däremot utbildningsnämnden vara personuppgiftsansvarig så bör dessa ha god insyn i produktionens hantering av personuppgifter så att den är förenlig med personuppgiftslagen. Personuppgiftsansvaret blir särskilt aktuellt i samband med att den kommunala produktionen inför så kallade molntjänster (tjänster där lagring, datorkapacitet eller programvaror levereras via internet). Den personuppgiftsansvariga/nämnden åläggs då bland annat att ingå personuppgiftsbiträdesavtal, utföra riskanalys och laglighetsprövning.

²¹ KFKS 2003/634-003 § 177

²² KFKS 2008/48 § 76

²³ Sveriges Kommuner och Landsting, ”Vägledning om molntjänster i skolan”, februari 2014

7.3.8 Intern ärendefördelning vid kontakt med externa myndigheter

Då inkommande ärenden som berör utbildningsfrågor kommer in till kommunen adresseras dessa vanligtvis direkt till utbildningsnämnden. De flesta externa myndigheter utgår ifrån en traditionell förvaltningsorganisation med ansvarig barn- och utbildningsnämnd eller liknande och därtill hörande förvaltningsorganisation. För att få till en tydlig ärendefördelning mellan utbildningsenheten och Valfärd skola bör fördelningen mellan de båda verksamhetsstöden vara tydlig och kommunicerad internt inom kommunen. Då ärenden inkommer till exempel via kontaktcenter så måste dessa ha kunskaper om hur ärendefördelningen ser ut generellt mellan utbildningsnämnden och Valfärd skola. I dagsläget förekommer det att ärenden faller mellan stolarna, vilket bland annat kan bero på att de båda verksamhetsstöden förutsätter att vederbörande redan fått information trots att så inte är fallet. Det kan då medföra omotiverat lång handläggningstid.

Bilaga I

Rutin för klagomålshantering inom kommunal utbildningsverksamhet i Nacka

Följande rutin är framtagen för att förtydliga ärendehantering vid olika typer av ärenden som inkommer till kommunen, gällande kommunal utbildningsverksamhet för förskolan, grundskolan och gymnasieskolan.

Klagomål enligt skollagens 4 kap. 8 § samt anmälningar om kränkande behandling enligt skollagen 6 kap. 10 § som inte hänför sig till Skolinspektionen:

De typer av ärenden som inkommer till kommunen i form av klagomål eller anmälningar som rör kommunal produktion av förskola, fritid eller skola, och som *inte* hänför sig till en anmälan till Skolinspektionen ska genom kontaktcenter fördelas till FFS.

De ärenden av denna art som rör fristående huvudmän hänvisas vidare till den fristående aktören eller KU-enheten.

I ett första skede gör rektor/förskolechef en utredning av ärendet i enlighet med skollagens krav och dokumenterar ärendets gång samt kontaktar anmälare. (Se skiss p. 1).

Om en första utredning inte resulterar i att ärendet anses vara färdigutrett fördelas ärendet i ett andra skede vidare till FFS verksamhetsstöd där en ärendeansvarig utses som sedan fortsätter med utredningen av ärendet.

Beroende på ärendets omfattning och art så kontaktas även Barn- och elevhälsan, kommunjurist samt personalstrateger för stöd och expertkompetens. Fokus för utredningen bör vara skolans agerande och med barnets bästa i åtanke. Kommunikationsstrateg bör även i detta skede informeras om ärendet.

När utredningen är klar skriver ärendeansvarig och rektor ett förslag till utredningsbeslut i samråd med kommunjuristen, som sedan återkopplas till anmälare samt huvudman (FFS). Beslutet skrivs under av Produktionsdirektör eller bitr. produktionsdirektör.

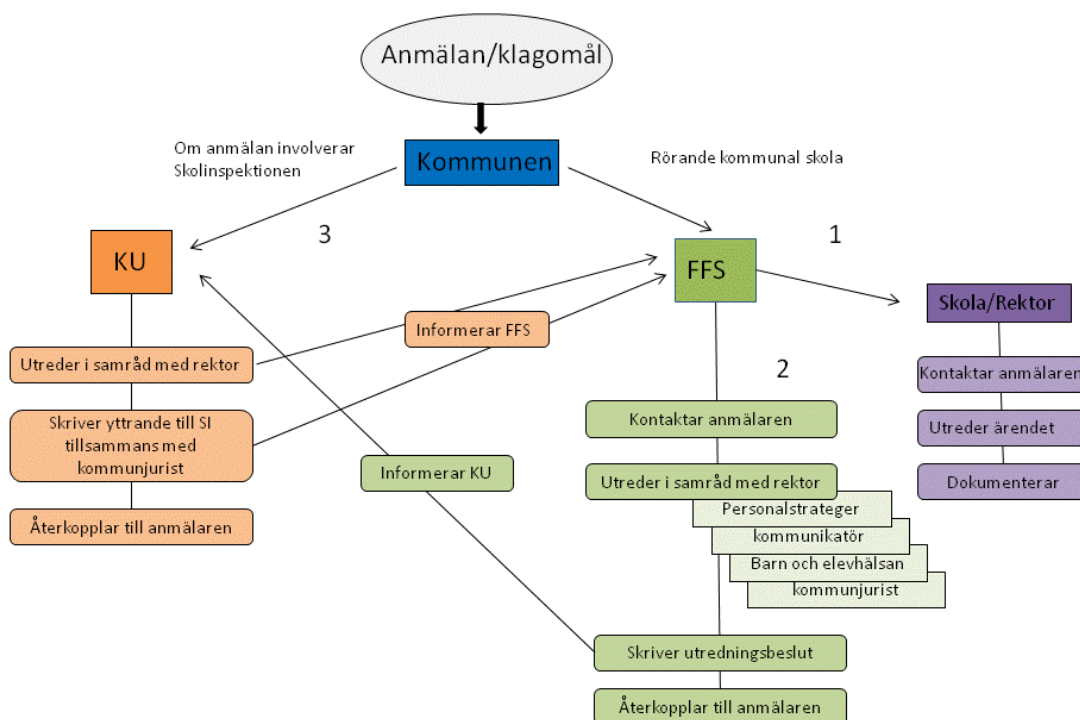
I samband med detta informeras även Kultur- och Utbildningsenheten (KU). (Se skiss p. 2).

Klagomål enligt skollagens 4 kap. 8 § samt anmälningar om kränkande behandling enligt skollagen 6 kap. 10 § som hänför sig till Skolinspektionen:

De typer av ärenden som inkommer till kommunen i form av klagomål eller anmälningar som riktas till eller från Skolinspektionen vidarebefordras till KU-enhetens utbildningsexpert som samtidigt informerar FFS produktionsdirektör om ärendet rör en kommunal skola.

Utbildningsexpert på KU-enheten utreder ärendet i samråd med rektor och skriver sedan ett yttrande till Skolinspektionen i samråd med kommunjurist, och återkopplar därefter till anmälare, rektor och produktionsdirektör.

Rektor ansvarar för att i samråd med utbildningsexpert på KU-enheten hålla huvudmannen (FFS) informerad om ärendets utgång. (Se skiss p. 3).

Skollag 2010:800		Ansvar enligt lag			
Beslut avseende /ansvar för	Lagrum	Huvudman			Överklagas
		UBN	KS	Rektor/ Förskole- chef	
1 kap. Inledande bestämmelser					
2 kap. Huvudmän och ansvarfördelning					
Godkännande av enskild huvudman som huvudman för fristående förskola och fritidshem	2 kap. 5 -5 a §§, 2 kap. 7 § 2 st	x			
Lämna yttrande till Skolinspektionen avseende godkännande av enskild huvudman för förskoleklass, grundskola grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola eller fritidshem som anordnas vid en skolenhet med förskoleklass, grundskola eller grundsärskola. ¹	2 kap. 7 § 1 st	x			
Ansvar för att utbildningen sker i enlighet med skollag, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar	2 kap. 8 §	X inom sitt ansvar	X inom sitt ansvar		
Ansvar för respektive enhets organisation	2 kap. 10 §			x	
Ansvar för att rektor får särskild befattningsutbildning eller en utbildning som kan jämföras med denna	2 kap. 12 §		x		
Beslut om att obehörig får bedriva undervisning under längre tid än 6 månader (2 kap. 18 §)	2 kap. 19 §		x		

¹ Se 28 kap. 11 §, Yttranden till Skolinspektionen som innebär avstyrkande av fristående skolor beslutas av UBN enligt delegationsordningen.

Skollag 2010:800		Ansvar enligt lag			
Beslut avseende /ansvar för	Lagrum	Huvudman			Överklagas
		UBN	KS	Rektor/ Förskole- chef	
Eftersträva att anställa lärare och förskollärare med forskarutbildning samt inrättande av karriärsteg för särskilt yrkesskickliga lärare	2 kap. 22 §		x		
Ansvar för att se till att lärare eller förskollärare som har behörighetsgivande examen i omedelbar anslutning till att anställningen påbörjas genomför en introduktionsperiod inom undervisning som i huvudsak svarar mot lärarens eller förskollärarens behörighet, om inte läraren eller förskolläraren tidigare har genomfört en sådan introduktionsperiod	2 kap. 22 a §		x		
Ta emot information om att en lärare blivit varnad eller blivit av med sin legitimation	2 kap. 23 §		x		
Ansvar för elevhälsans omfattning och tillgång till personal ²	2 kap. 25 §		x		
Studie- och yrkesvägledning – tillgång och behörighet	2 kap. 29-30 §§		x		
Ansvar för registerkontroll	2 kap. 31 §		x		
Ansvar för personalens kompetensutbildning	2 kap. 34 §		x		
Lokaler och utrustning och tillgång till skolbibliotek	2 kap. 35-36 §§		x		

Kommenterad [a1]:

Ansvar som vårdgivare:

- Säkerställa ett ledningssystem
- Fastställa verksamhetens övergripande mål för kvalitet och patientsäkerhet
- kontinuerligt följa upp och utvärdera målen
- Anmäla verksamhet tillsynsmyndighet
- Upprätta årlig patientsäkerhetsberättelse
- Utse verksamhetschef

² Sammanfaller med ansvaret som vårdgivare enligt 1 kap. 3 § (2010:659) patientsäkerhetslagen

Skollag 2010:800		Ansvar enligt lag			
Beslut avseende /ansvar för	Lagrum	Huvudman			Överklagas
		UBN	KS	Rektor/ Förskole- chef	
3 kap. Barns och elevers utveckling mot målen					
Skyndsamt utredning om elevs behov av särskilt stöd	3 kap. 7-8 §§			x	
Beslut om åtgärdsprogram för elev som ska ges särskilt stöd	3 kap. 9 § 2 st			x	SÖ 28 kap. 16 § p 1
Beslut om att åtgärdsprogram inte ska utarbetas	3 kap. 9 § 3 st			x	SÖ 28 kap. 16 § p 1
Beslut om att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till (3 kap. 9 §)	3 kap. 11 §			x	SÖ 28 kap. 16 § p 2
Ansvar för utbildning med anpassad studiegång	3 kap. 12 §			x	SÖ 28 kap. 16 § p 3
Ansvar för att betyg sätts i enlighet med skollag och andra författningar	3 kap. 14 §			x	
Beslut om betyg (ej eniga lärare)	3 kap. 16 §			x	
Rättelse av betyg som innehåller uppenbar oriktighet på grund av skrivfel eller liknande förbiseende	3 kap. 19 §			x	
Ändring av uppenbart oriktiga betyg	3 kap. 20 § 2 st			x	

Skollag 2010:800		Ansvar enligt lag			
Beslut avseende /ansvar för	Lagrum	Huvudman			Överklagas
		UBN	KS	Rektor/ Förskole- chef	
4 kap. Kvalitet och inflytande					
Systematiskt planera, följa upp och utveckla utbildningen	4 kap. 3 §		x		
Ansvar för kvalitetsarbete på respektive enhet	4 kap. 4 §			x	
Nödvändiga åtgärder vid brister i verksamhet	4 kap. 7 §	X inom sitt ansvar	X inom sitt ansvar		
Skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål mot utbildningen	4 kap. 8 §	X inom sitt ansvar	X inom sitt ansvar		
Ansvar för forum för samråd med barn, elever och vårdnadshavare enligt 4 kap. 12 §	4 kap. 13- 14 §§			x	
Inrätta lokala styrelser med brukarrepresentation	4 kap. 15 §		x		
Uppdra åt lokal styrelse att besluta i frågor som rektor eller förskolechef enligt 2 kap. 10 § får uppdra åt en anställd eller en uppdragstagare att besluta i (med undantag för frågor som rör enskilda barn eller elever)	4 kap. 17 §			x	
5 kap. Trygghet och studiero					
Ansvar för en god arbetsmiljö	5 kap. 3-4 §§		x		

Kommenterad [a2]: UBN:s reglemente bör förtydligas avseende ansvar för "kvalitetsarbete". Idag anger reglementet enbart uppföljning och utvärdering inom området.

"Systematiskt kvalitetsarbete" i reglemente

Kommenterad [a3]: Dagens "Rutin för klagomålshantering inom kommunal utbildningsverksamhet" behöver ersättas med egna rutiner för KS resp. MoH.

Kommenterad [a4]: Valfärd skola behöver arbeta fram egna interna anvisningar och mallar avseende avstängning, åtgärdstrappa.

(Delegationsbeslut 2010/85-003)

Skollag 2010:800		Ansvar enligt lag			
Beslut avseende /ansvar för	Lagrum	Huvudman			Överklagas
		UBN	KS	Rektor/ Förskole- chef	
Beslut om ordningsregler	5 kap. 5 §			x	
Beslut om omedelbar och tillfälliga åtgärder för att tillförsäkra elever trygghet och studiero	5 kap. 6 §			X (eller lärare, 1 st)	
Beslut om kvarsittning	5 kap. 8 §			X (eller lärare, 1 st)	
Ansvar för utredning med anledning av upprepade tillfällen av störd ordning, olämpligt uppträdande eller allvarlig förseelse. Ansvar för åtgärder med anledning av vad som framkommer av utredning.	5 kap. 9-10 §§			x	
Beslut om skriftlig varning	5 kap. 11 §			x	
Beslut om undervisning i en annan undervisningsgrupp eller att elev undervisas på annan plats inom samma skolenhet (tillfällig omplacering)	5 kap. 12 §			x	
Beslut om undervisning i en annan skolenhet (tillfällig omplacering)	5 kap. 13 §			x	
Beslut om avstängning, helt eller delvis (obligatoriska skolformer)	5 kap. 14-15 §§			x	AF 28 kap. 9 § p 1
Ansvar för att informera huvudman (KS) och socialnämnd om avstängning	5 kap. 16 § 2 st			x	
Beslut om avstängning, helt eller delvis (frivilliga skolformer)	5 kap. 17 § 1 st, 5 kap. 18 §	X			AF 28 kap. 5 § p 3

Kommenterad [a5]: Av UBN:s delegationsordning följer att utbildningsnämnden delegerar till nämndens ordförande, 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande att tillsammans besluta om avstängningar av elever inom gymnasiet. Enligt kommunallagen går det inte att delegera till ett presidium (6 kap. 33 § KL) och därför måste detta ändras.

Skollag 2010:800		Ansvar enligt lag			
Beslut avseende /ansvar för	Lagrum	Huvudman			Överklagas
		UBN	KS	Rektor/ Förskole- chef	
Beslut om omedelbar avstängning (frivilliga skolformer)	5 kap. 17 § 3 st, 5 kap. 18 §			x	AF 28 kap. 5 § p 3, AF 28 kap. 9 § p 1
Beslut om avstängning, helt eller delvis (utbildning med praktiska inslag)	5 kap. 19 § 1-2 st	X			AF 28 kap. 5 § p 3
Beslut om omedelbar avstängning (utbildning med praktiska inslag)	5 kap. 19 § 3 st			x	AF 28 kap. 5 § p 3, AF 28 kap. 9 § p 1
Beslut om omhändertagande av föremål	5 kap. 22 §			X (eller lärare)	
6 kap. Åtgärder mot kränkande behandling					
Ansvar för att personalen fullgör sina skyldigheter i arbetet mot kränkande behandling	6 kap. 5 §		x		
Ansvar för att målinriktat arbete sker vid varje särskild verksamhet för att motverka kränkande behandling av elever och barn	6 kap. 6 §		x		
Ansvar för att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling	6 kap. 7 §		x		
Upprätta plan mot kränkande behandling	6 kap. 8 §		x		
Inte utsätta barn eller elever för kränkande behandling	6 kap. 9 §		x		
Huvudman som ska informeras och utreda kränkande behandling	6 kap. 10 §		x		

Kommenterad [a6]: Välfärd skola behöver ta fram egna rutiner avseende åtgärder mot kränkande behandling

Skollag 2010:800		Ansvar enligt lag			
Beslut avseende /ansvar för	Lagrum	Huvudman			Överklagas
		UBN	KS	Rektor/ Förskole- chef	
7 kap. Skolplikt och rätt till utbildning					
Beslut om mottagande i särskola (vårdnadshavarnas samtycke)	7 kap. 5 § 2 st	x			SÖ 28 kap. 12 § p1
Beslut om mottagande i särskola (ej vårdnadshavarnas samtycke)	7 kap. 5 § 3 st	x			SÖ 28 kap. 12 § p1
Anmäla till elevs hemkommun om misstanke om att elev i grundsärskolan inte tillhör grundsärskolans målgrupp	7 kap. 5 a § 2 st			x	
Ta emot information om misstanke om att en elev i grundsärskolan inte tillhör grundsärskolans målgrupp	7 kap. 5 a § 2 st	x			
Besluta att elev inte tillhör grundsärskolans målgrupp efter utredning enligt 7 kap. 5 a § samt vidta åtgärder med anledning av detta	7 kap. 5 b §	x			SÖ 28 kap. 12 § p1
Mottagande av elev på försök i annan skolform (grundskolan, grundsärskolan eller specialsolan)	7 kap. 8 §	x			
Elev i grundskolan får utbildning inom grundsärskolan (integrerad elev)	7 kap. 9 § 1 st	x			
Beslut om undantag från ursprunglig skolform (integrerad elev)	7 kap. 9 § 2 st			x	
Beslut om uppskjuten skolplikt efter begäran av vårdnadshavare	7 kap. 10 §	x			SÖ 28 kap. 12 § p2
Beslut om att börja grundskolan vid sex års ålder efter begäran av vårdnadshavare	7 kap. 11 §	x			

Kommenterad [a7]: Ingripande beslut som bör tas på nämndnivå.

Idag tas beslut enligt 7 kap. 5 § 3 st enligt av UBN:s delegationsordning av nämndens ordförande, 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande tillsammans. Enligt kommunallagen går det inte att delegera till ett presidium (6 kap. 33 § KL) och därför måste detta ändras.

Ta fram rutiner för bättre samarbete vid EHT. Välfärd skola bör involveras tidigare för att vara med vid placeringen och för att kommunikationen med vårdnadshavarna ska bli god.

Skollag 2010:800	Ansvar enligt lag				Överklagas
	Lagrum	Huvudman			
Beslut avseende /ansvar för	Lagrum	UBN	KS	Rektor/ Förskole- chef	Överklagas
Beslut om skolpliktens förlängning för elever som inte har uppnått målen - Förlängning av skolplikt	7 kap. 13 §	x			SÖ 28 kap. 12 § p 3
Skolpliktens upphörande för elever som uppnått målen – Förkortad skolplikt	7 kap. 14 §	x			SÖ 28 kap. 12 § p 3
Beslut om att slutföra skolgången efter det att skolplikten har upphört (två år) för elever folkbokförda i Nacka men som ej går i skola i Nacka	7 kap. 15 - 16 §§	x			
Informera vårdnadshavare om elevs frånvaro om elev utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten	7 kap. 17 § 4 st			x	
Beslut om ledighet för elev	7 kap. 18 §			x	
Befrielse från deltagande i obligatoriska inslag i undervisningen om synnerliga skäl (enstaka tillfällen)	7 kap. 19 §			x	AF 28 kap. 9 § p 2
Se till att skolpliktiga barn som inte går i grundskola eller grundsärskola i Nacka kommun på något annat sätt får föreskriven utbildning	7 kap. 21 §	x			
Ansvar för att elever i grundskola och grundsärskola fullgör sin skolgång	7 kap. 22 § 1 st	x			
Lämna information om skolpliktig elev i fristående skola börjar, slutar eller är ogiltigt frånvarande i betydande utsträckning	7 kap. 22 § 2 st		x		
Föreläggande till elevs vårdnadshavare att fullgöra skyldigheter enligt 7a kap. 20 § (skolplikt)	7 kap. 23 §	x			AF 28 kap. 5 § p 4

Kommenterad [a8]: Av UBN:s delegationsordning följer att utbildningsnämnden delegerar till nämndens ordförande, 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande att tillsammans besluta om föreläggande. Enligt kommunallagen går det inte att delegera till ett presidium (6 kap. 33 § KL) och därför måste detta ändras.

Skollag 2010:800		Ansvar enligt lag			
Beslut avseende /ansvar för	Lagrum	Huvudman			Överklagas
		UBN	KS	Rektor/ Förskole- chef	
8 kap. Förskolan					
Erbjudande av förskola	8 kap. 3-7 §§	x			
Ansvar för lämplig sammansättning och storlek i barngrupperna	8 kap. 8 §		x		
Beslut om stöd till barn i behov av särskilt stöd	8 kap. 9 §			x	
Medverka till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål	8 kap. 10 §			x	
Ansvar för att utbildning i förskola kommer till stånd för alla barn i kommunen som ska erbjudas förskola och vars vårdnadshavare önskar det	8 kap. 12 §	x			
Inhämta yttrande när barn från annan kommun ansöker om plats i förskola i Nacka kommun/ Lämna yttrande till annan kommun när barn vill gå i förskola i annan kommun	8 kap. 13 §	x			
Mottagande av barn från annan kommun (personliga förhållanden, särskilda skäl)	8 kap. 13 § 1 st	X			
Mottagande av barn från annan kommun (efter önskemål från vårdnadshavare)	8 kap. 13 § 2 st	X			
Skyldighet att erbjuda plats i förskola inom fyra månader om önskemålet gäller offentlig huvudman, prioritering ske för barn i behov av särskilt stöd	8 kap. 14 §	x			
Ansvar för att erbjuda plats vid en förskoleenhet så nära barnets eget hem som möjligt med skälig hänsyn till vårdnadshavarnas önskemål	8 kap. 15 §	x			

Kommenterad [a9]: Beslutet fattas idag av resurssamordnare på UBN enligt vidaredelegationsordningen. Av lagrummet framgår att om det genom uppgifter från förskolans personal, ett barn eller ett barns vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att ett barn är i behov av särskilt stöd, ska förskolechefen se till att barnet ges sådant stöd. Ingen delegation då utan beslut bör ligga direkt på fsk-chef?

Skollag 2010:800		Ansvar enligt lag			
Beslut avseende /ansvar för	Lagrum	Huvudman			Överklagas
		UBN	KS	Rektor/ Förskole- chef	
Ta ut avgift för plats i förskola	8 kap. 16 §	X			
Interkommunal ersättning - Utbetalning av interkommunal ersättning för barn som går i förskola i annan kommun	8 kap. 17 §	x			
Interkommunal ersättning – Interkommunal ersättning för barn från annan kommun som går i förskola i Nacka	8 kap. 17 §		x		
Lämna bidrag till fristående huvudman (grundbelopp och tilläggsbelopp)	8 kap. 21-24 §§	x			
9 kap. Förskoleklassen					
Skyldighet att informera vårdnadshavarna om förskoleklass och verka för deltagande	9 kap. 4 §	x			
Erbjudande om plats i förskoleklass	9 kap. 5 § 1 men	x			
Mottagande av barn yngre år än sex år	9 kap. 5 § 2 men	X			
Ansöka om färdighetsprov i musik för antagning	9 kap. 6 a §		x		
Se till att frivilliga kostnader för till exempel skolresor inte överstiger huvudmannens självkostnad	9 kap. 9 §		x		
Medverka till att elev med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål	9 kap. 10 §		x		
Ansvar för att utbildning i förskoleklassen kommer till stånd för alla som önskar	9 kap. 12 § 1 st	x			

Skollag 2010:800		Ansvar enligt lag			
<i>Beslut avseende /ansvar för</i>	<i>Lagrum</i>	<i>Huvudman</i>			<i>Överklagas</i>
		UBN	KS	Rektor/ Förskole- chef	
Överenskommelse med annan kommun om att denna i sin förskoleklass ska ta emot barn med Nacka som hemkommun	9 kap. 12 § 3 st	x			
Inhämta yttrande när elev från annan kommun ansöker om plats i förskoleklass i Nacka kommun/ Lämna yttrande till annan kommun när barn vill gå i förskoleklass i annan kommun	9 kap. 13 § 1 st	x			
Efter önskemål av barns vårdnadshavare ta emot barn från annan kommun i kommunal förskoleklass	9 kap. 13 § 2 st	X			
Ansvar för elevs rätt att gå kvar hela läsåret hos offentlig huvudman	9 kap. 14 §	x			
Placering vid skolenhet – frångå vårdnadshavares önskemål (organisatoriska eller ekonomiska svårigheter) jfr 10 kap. 30 §	9 kap. 15 §	x			
Interkommunal ersättning - Utbetalning av interkommunal ersättning för barn som går i förskoleklass i annan kommun	9 kap. 16 §	x			
Interkommunal ersättning – Interkommunal ersättning för barn från annan kommun som går i förskoleklass i Nacka	9 kap. 16 §		x		
Bidrag till fristående huvudman (Grundbelopp och tilläggsbelopp)	9 kap. 19- 21 §§	x			
Insyn i fristående skola	9 kap. 22 §	x			
10 kap. Grundskolan					
Se till att frivilliga kostnader för till exempel skolresor inte överstiger huvudmannens självkostnad	10 kap. 11 §		x		

Skollag 2010:800		Ansvar enligt lag			
Beslut avseende /ansvar för	Lagrum	Huvudman			Överklagas
		UBN	KS	Rektor/ Förskole- chef	
Prövning för betyg	10 kap. 23 §		x		
Ansvar för att utbildning i grundskolan kommer till stånd för alla som har rätt till	10 kap. 24 §	x			
Hämta/lämna yttrande när elev kommer/vill gå i annan kommun	10 § 25 §	x			
Ansvar för att anordna särskild utbildning i grundskolan om staten beslutar om detta	10 kap. 26 §	x			
Möjlighet att ta emot grundskoleelev från annan kommun om vårdnadshavare önskar det	10 kap. 27 §		x		
Ansvar för elevs rätt att gå kvar hela läsåret eller sista årskursen hos offentlig huvudman	10 kap. 28 §		x		
Skyldighet att utforma grundskola så att den är ändamålsenlig ur kommunikationssynpunkt	10 kap. 29 §	x			
Placering vid skolenhet för grundskola	10 kap. 30 §	x			
Ansvar för elevs rätt att gå kvar vid skolenhet	10 kap. 31 §		x		
Beslut om skolskjuts inom Nacka kommun (kommunal skola)	10 kap. 32-33 §§	x			
Interkommunal ersättning - Utbetalning av interkommunal ersättning för barn som går i förskoleklass i annan kommun	10 kap. 34 §	x			

Skollag 2010:800		Ansvar enligt lag			
Beslut avseende /ansvar för	Lagrum	Huvudman			Överklagas
		UBN	KS	Rektor/ Förskole- chef	
Interkommunal ersättning – Interkommunal ersättning för barn från annan kommun som går i förskoleklass i Nacka	10 kap. 34 §		x		
Bidrag från hemkommun	10 kap. 37-39 §§	x			
Skolskjuts till fristående grundskola inom Nacka kommun	10 kap. 40 §				
Insyn i fristående skola	10 kap. 41 §	x			
11 kap. Grundsärskolan					
Beslut om elev huvudsakligen ska läsa ämnen eller ämnesområden	11 kap. 8 § 1 men	X			
Beslut om att en elev ska läsa en kombination av ämnen och ämnesområden samt ämnen enligt grundskolans kursplaner	11 kap. 8 § 2 men			x	
Se till att frivilliga kostnader för till exempel skolresor inte överstiger huvudmannens självkostnad	11 kap. 14 §		x		
Ansvarar för att utbildning i grundsärskolan kommer till stånd för alla som enligt skollagen har rätt att gå i grundsärskolan och inte fullgör sin skolgång på annat sätt	11 kap. 24 §	x			
Mottagande av elev från annan kommun på grund av särskilda skäl	11 kap. 25 § 1 men	X			

Kommenterad [a10]: Denna punkt regleras inte i UBN:s vidaredelegation. Ersättning för skolskjuts ligger i skolpeng. Det är dock hemkommunen som ska fatta beslut om skolskjuts och inte den fristående skolan. För kommunala skolor har rektor detta på delegation av UBN. Elever som går på fristående skolor måste ha samma möjlighet att få sin ansökan om skolskjuts prövad. Ur rättssäkerhetsaspekt och konkurrensneutralitetsaspekt bör ansvaret ligga på UBN.

Skollag 2010:800		Ansvar enligt lag			
Beslut avseende /ansvar för	Lagrum	Huvudman			Överklagas
		UBN	KS	Rektor/ Förskole- chef	
Yttrande över mottagande av elev från annan kommun	11 kap. 25 § 2 men	x			
Mottagande av elev från annan kommun efter önskemål från vårdnadshavare	11 kap. 26 §	X			
Ansvar för att organisera grundsärskola så att ingen elev på grund av skolgången behöver bo utanför det egna hemmet	11 kap. 28 §	x			
Placering av elev vid skolenhet (framtagande av riktlinjer för antagning)	11 kap. 29 § 1 st	x			
Placering av elev vid skolenhet – frångå vårdnadshavares önskemål på grund av betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter	11 kap. 29 § 2 st p 1	x			
Placering av elev vid skolenhet – frångå vårdnadshavares önskemål på grund av nödvändig hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero	11 kap. 29 § 2 st p 2	x			
Skolskjuts i hemkommunen (framtagande av riktlinjer)	11 kap. 31 §	x			
Skolskjuts i en annan kommun än hemkommunen	11 kap. 32 §	x			
Interkommunal ersättning - Utbetalning av interkommunal ersättning för barn som går i grundsärskola i annan kommun	11 kap. 33 § 1 st	x			
Interkommunal ersättning – Interkommunal ersättning för barn från annan kommun som går i grundsärskola i Nacka	11 kap. 33 § 1 st		x		
Interkommunal ersättning (särskilt stöd)	11 kap. 33 § 2 st	x			

Skollag 2010:800		Ansvar enligt lag			
<i>Beslut avseende /ansvar för</i>	<i>Lagrum</i>	<i>Huvudman</i>			<i>Överklagas</i>
		UBN	KS	Rektor/ Förskole- chef	
Lämna bidrag från hemkommunen (grundbelopp och tilläggsbelopp)	11 kap. 36-38 §§	x			
Beslut om skolskjuts	11 kap. 39 §	x			
Insyn i fristående grundsärskola	11 kap. 40 §	x			
12 kap. Specialskola					
Ersättning till staten för elev i specialskolan	12 kap. 24 §	x			
13 kap. Sameskolan					
14 kap. Fritidshemmet					
Ansvar för att erbjuda utbildning fritidshem, även för barn i fristående skola	14 kap. 3 §	x			
Utökad omfattning av utbildning i fritidshem med hänsyn till elevens eget behov eller fysiska, psykiska eller andra skäl (dispens från regeln om vistelsetid för barn till arbetslösa eller föräldralediga)	14 kap. 5-6 §§	x			
Beslut om förlängd fritidshemsplacering med hänsyn till elevens eget behov eller fysiska, psykiska eller andra skäl (13 år)	14 kap. 7 §	x			
Lämplig sammansättning och storlek i elevgrupperna	14 kap. 9 §		x		

Skollag 2010:800		Ansvar enligt lag			
<i>Beslut avseende /ansvar för</i>	<i>Lagrum</i>	<i>Huvudman</i>			<i>Överklagas</i>
		UBN	KS	Rektor/ Förskole- chef	
Placering vid skolenhet – fritidshem så nära elevens vanliga skolenhet som möjligt	14 kap. 10 §	x			
Ansvar för att erbjuda fritidshem till elever i särskilda utbildningsformer	14 kap. 11 §	x			
Möjlighet att ta ut avgifter	14 kap. 12 §	x			
Utbetalning av interkommunal ersättning	14 kap. 14 §	x			
Lämna bidrag till fritidshem med enskild huvudman (grundbelopp och tilläggsbelopp)	14 kap. 15-17 §§	x			
Insyn i fristående skola som anordnar fritidshem	14 kap. 18 §	x			
15 kap. Allmänna bestämmelser om gymnasieskolan					
Samverka med samhället i övrigt	15 kap. 4 §	X inom sitt ansvar	X inom sitt ansvar		
Informera om de nationella programmen samt om möjligheterna att få utbildning på introduktionsprogram och vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år	15 kap. 8 §	x			
Ansvar för antagning (gemensam antagningsorganisation i Stockholms län)	15 kap. 12 §	x			

Skollag 2010:800		Ansvar enligt lag			
Beslut avseende /ansvar för	Lagrum	Huvudman			Överklagas
		UBN	KS	Rektor/ Förskole- chef	
T a emot information från huvudman när elev från Nacka kommun när elev börjar eller slutar	15 kap. 15 § 1 st	x			
Information till hemkommun när en elev som inte fyllt 20 år utan giltigt skäl är frånvarande i betydande utsträckning	15 kap. 15 § 2 st		x		
Informerar vårdnadshavare om elevs frånvaro	15 kap. 16 §			x	
Besluta om avsteg från avgiftsfri utbildning genom att besluta att eleverna ska hålla sig med enstaka egna hjälpmedel	15 kap. 17 §	X			
Ansvar för att den som vill ha betyg från gymnasieskolan har rätt att genomgå prövning	15 kap. 28 §	x	X		
Ansvar för att ungdomar i kommunen erbjuds gymnasieutbildning av god kvalitet som är efterfrågeorienterad	15 kap. 30 § 1 st	x			
Möjlighet att ingå samverkansavtal med andra kommuner eller landstinget	15 kap. 30 § 2 st	x			
Ekonomiskt stöd till inackordering	15 kap. 32 §	x			
Insyn i fristående gymnasium	15 kap. 34 §	x			
Interkommunal ersättning – Interkommunal ersättning för elev från Nacka kommun som går i gymnasium i annan kommun	15 kap. 40 §	x			
Interkommunal ersättning – Ta emot interkommunal ersättning för elev från annan kommun som går i gymnasium i Nacka kommun	15 kap. 40 §		x		

Skollag 2010:800		Ansvar enligt lag			
Beslut avseende /ansvar för	Lagrum	Huvudman			Överklagas
		UBN	KS	Rektor/ Förskole- chef	
16 kap. Utbildning på nationella program i gymnasieskolan					
Gymnasial lärlingsutbildning - Upprätta utbildningskontrakt	16 kap. 11 a §		x		
Erbjudande om senare antagning till nationell inriktning, särskild variant eller gymnasial lärlingsutbildning	16 kap. 12 §		x		
Avvikande innehåll i elevs utbildning på nationell nivå	16 kap. 14 §		x		
Utbildning på längre tid än tre år	16 kap. 15 § 2 st	x			
Utbildning på kortare tid än tre år	16 kap. 15 § 3 st	x			
Kunna använda möjligheten att avstå från att erbjuda ytterligare utbildning av samma slag till elev som avslutat kurs med betyget E eller bättre	16 kap. 24 §		x		
Mottagare av ansökan till gymnasieskolan	16 kap. 35 §	x			
Prövning om behörig sökande och antagning	16 kap. 36 §	x			
Låta elev som påbörjat en gymnasieutbildning fullfölja sin utbildning	16 kap. 37-41 §§	X			

Skollag 2010:800		Ansvar enligt lag			
Beslut avseende /ansvar för	Lagrum	Huvudman			Överklagas
		UBN	KS	Rektor/ Förskole- chef	
Mottagande av elev från annan kommun (ej inom samverkansområde)	16 kap. 48 §	X			
Skyldighet att inhämta yttrande från hemkommun för elev som sökt nationellt program	16 kap. 48 §	x			
Ansvar för att elev som flyttat till ny hemkommun får fullfölja utbildning på nationellt program	16 kap. 49 §	x			
Interkommunal ersättning – Betala interkommunal ersättning för elev från Nacka kommun som går nationellt program i gymnasium i annan kommun	16 kap. 50-51 §§	x			
Interkommunal ersättning – Ta emot interkommunal ersättning för elev från annan kommun som går i nationellt program	16 kap. 50-51 §§		x		
Lämna bidrag	16 kap. 52-55 §§	x			
17 kap. Utbildning på introduktionsprogram i gymnasieskolan					
Besluta om att förlänga preparandutbildning till två år	17 kap. 5 § 2 st	X			
Besluta om att minska introduktionsutbildningen från heltidsstudier om en elev begär det	17 kap. 6 §	X			
Anta plan för utbildningen	17 kap. 7 § 1st		x		
Upprätta individuell studieplan för elev i introduktionsprogram	17 kap. 7 § 2 st		x		

Skollag 2010:800		Ansvar enligt lag			
Beslut avseende /ansvar för	Lagrum	Huvudman			Överklagas
		UBN	KS	Rektor/ Förskole- chef	
Besluta om att elever som är behöriga för yrkesprogram tas emot till yrkesintroduktion eller individuellt alternativ	17 kap. 11 § 2 st	X			
Besluta om behörighet och mottagande	17 kap. 14 §	X			
Låta elev som påbörjat en gymnasieutbildning fullfölja sin utbildning	17 kap. 15 §	X			
Ansvar att alla behöriga ungdomar i hemkommunen erbjuds preparandutbildning, yrkesintroduktion, individuellt alternativ och språkintrödningsprogram	17 kap. 16 §	x			
Möjlighet att anordna programinriktat individuellt val som är inriktat mot ett yrkesprogram	17 kap. 17 §	X			
Skyldighet att ta emot alla behöriga sökande till programinriktat individuellt val eller yrkesintroduktion som har utformats för en grupp elever	17 kap. 19 §	x			
Möjlighet att ta emot gymnasieelev från annan kommun	17 kap. 21 §	x			
Interkommunal ersättning – Betala interkommunal ersättning för elev från Nacka kommun som går introduktionsprogram i annan kommun	17 kap. 22-27 §§	x			
Interkommunal ersättning – Ta emot interkommunal ersättning för elev från annan kommun som går introduktionsprogram	17 kap. 22-27 §§			x	
Motpart mot friskola kring att komma överens om bidrag för introduktionsprogram	17 kap. 29 §	x			

Skollag 2010:800		Ansvar enligt lag			
Beslut avseende /ansvar för	Lagrum	Huvudman			Överklagas
		UBN	KS	Rektor/ Förskole- chef	
Lämna bidrag	17 kap. 31-36 §§	x			
17 a kap. Vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år					
Anordna vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år	17 a kap. 2 §		x		
Kunna använda möjligheten att avstå från att erbjuda ytterligare utbildning av samma slag till elev som avslutat kurs eller examensarbete med betyget E eller bättre	17 a kap. 14 §		x		
Ta emot ansökan	17 a kap. 17 § 2 st		x		
Besluta om behörighet och mottagande	17 a kap. 18 §	X			
18 kap. Allmänna bestämmelser om gymnasiesärskolan					
Samverka med samhället i övrigt	18 kap. 3 §	X	x		
Pröva om den sökande tillhör målgruppen	18 kap. 5 §	x			
Ta emot upplysningar om att en elev i gymnasiesärskolan inte tillhör gymnasiesärskolan målgrupp samt utreda ärendet	18 kap. 6 §	x			

Skollag 2010:800		Ansvar enligt lag			
Beslut avseende /ansvar för	Lagrum	Huvudman			Överklagas
		UBN	KS	Rektor/ Förskole- chef	
Besluta om att en elev inte tillhör målgruppen och erbjuda annan utbildning	18 kap. 7 §	x			
Skyldighet att informera om gymnasiesärskolans olika program	18 kap. 9 §	x			
Ansvara för antagning	18 kap. 12 §	x			
Meddelande till hemkommunen när en elev börjar eller slutar vid gymnasiesärskolan	18 kap. 15 § 1 st	x			
Information till hemkommun när en elev som inte fyllt 20 år utan giltigt skäl är frånvarande i betydande utsträckning	18 kap. 15 § 2 st		x		
Information om elevs frånvaro till vårdnadshavare	18 kap. 16 §			x	
Enstaka inslag som kan medföra obetydlig kostnad för eleverna (får inte överstiga huvudmannens självkostnad)	18 kap. 18 §		x		
Ansvara för att ungdomarna i kommunen erbjuds utbildning med god kvalitet	18 kap. 27 § 1 st	x			
Möjlighet att ingå samverkansavtal med andra kommuner eller landstinget	18 kap. 27 § 2 st	x			
Skyldighet att utforma gymnasiesärskola så att den är ändamålsenlig ur kommunikationssynpunkt	18 kap. 28 §	x			
Utbildning får anordnas av landsting efter överenskommelse med kommunen	18 kap. 29 §	x			

Skollag 2010:800		Ansvar enligt lag			
Beslut avseende /ansvar för	Lagrum	Huvudman			Överklagas
		UBN	KS	Rektor/ Förskole- chef	
Beslut om skolskjuts till elever med offentlig huvudman	18 kap. 30-31 §§	x			
Stöd till inackordering	18 kap. 32 §	x			
Beslut om skolskjuts till fristående huvudman	18 kap. 35 § 2 st	x			
Insyn i fristående gymnasiesärskola	18 kap. 37 §	x			
19 kap. Utbildning på program i gymnasiesärskolan					
Fastställa program mål för varje nationellt program	19 kap. 5 §		x		
I egenskap av huvudman som erbjuder gymnasieutbildning på nationellt program låta erbjudandet omfatta att eleven senare ska antas till en nationell inriktning, särskild variant eller lärlingsutbildning inom programmet	19 kap. 11 §	X			
Besluta om avvikelser från vad som annars gäller för nationellt program (om särskilda skäl)	19 kap. 13 §			x	
Beslut om elev på individuellt program ska läsa en kombination av ämnen	19 kap. 15 §			x	
Beslut att utbildningen får fördelas på längre tid än fyra läsår	19 kap. 17 §	X			

Skollag 2010:800		Ansvar enligt lag			
Beslut avseende /ansvar för	Lagrum	Huvudman			Överklagas
		UBN	KS	Rektor/ Förskole- chef	
Kunna använda möjligheten att avstå från att erbjuda ytterligare utbildning av samma slag till elev som avslutat en kurs med betyget E eller bättre	19 kap. 25 §		x		
Ta emot ansökan till ett nationellt eller individuellt program eller till en sådan nationell inriktning, särskild variant eller gymnasial lärlingsutbildning i gymnasiesärskolan som börjar första läsåret	19 kap. 28 §	X			
Pröva om en sökande ska tas emot till den sökta utbildningen	19 kap. 29 § 1 st	X			
Bedöma om en ungdom som har sökt till ett individuellt program ha förutsättningar att följa undervisningen på ett nationellt program	19 kap. 29 § 2 st	x			
Sträva efter att erbjuda utbildning i gymnasiesärskola med ett allsidigt urval av nationella program och nationella inriktningar	19 kap. 34 §	X			
Mottagande av elev på individuella program från annan kommun	19 kap. 40 §	X			
Yttrande från hemkommunen (åt båda hållen)	19 kap. 41 §	X			
Ansvar för att elev som flyttat till ny hemkommun får fullfölja utbildning på nationellt program	19 kap. 42 §	X			
Interkommunal ersättning – Betala interkommunal ersättning för elev från Nacka kommun som går introduktionsprogram i annan kommun	19 kap. 43 §	X			
Interkommunal ersättning – Ta emot interkommunal ersättning för elev från annan kommun som går introduktionsprogram	19 kap. 43 §		x		

Skollag 2010:800		Ansvar enligt lag			
Beslut avseende /ansvar för	Lagrum	Huvudman			Överklagas
		UBN	KS	Rektor/ Förskole- chef	
Överenskommelsen mellan anordnade huvudman och elevs hemkommun (Nacka kommun) om interkommunal ersättning alternativt självkostnad	19 kap. 44 §	X			
Lämna bidrag	19 kap. 45-48 §§	x			
20 kap. Kommunal vuxenutbildning					
21 kap. Särskild utbildning för vuxna					
22 kap. Utbildning i svenska för invandrare					
23 kap. Entreprenad och samverkan					
Möjlighet att avtala om entreprenad (andra utför uppgifter inom utbildning enligt avtal, kommunen har bibehållet huvudmannaskap)	23 kap. 1 §	x			
Ansöka till regeringen om att överlämna undervisning inom skolväsendet på entreprenad	23 kap. 5 §	x			
Beslut om att överlämna myndighetsutövning	23 kap. 6 §	x			
Avtal med annan kommun om att denna tar över ansvaret för kommunens uppgifter inom förskolan, fritidshem, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna, utbildning i svenska för invandrare eller sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. (samverkan)	23 kap. 8 §	x			
Beslut om att överlåta ansvar för medicinska insatser som anges i 2 kap. 25-28 §§ till landsting	23 kap. 9 §	x			

Skollag 2010:800		Ansvar enligt lag			
Beslut avseende /ansvar för	Lagrum	Huvudman			Överklagas
		UBN	KS	Rektor/ Förskole- chef	
24 kap. Särskilda utbildningsformer		x			
Bidrag till internationell skola på grundskolenivå	24 kap. 4 §	x			
Bidrag till internationell skola på gymnasienivå	24 kap. 6 §	x			
Insyn i internationell skola	24 kap. 7 §	x			
Ansvar för att förklara elev behörig att delta i sfi-utbildning	24 kap. 14 §	-	-	-	
Ersättning för deltagare i svenska för invandrare på folkhögskola	24 kap. 15 §	-	-	-	
Ansvar för utbildning för barn och elever som vårdas på sjukhus eller annan motsvarande institution – särskild undervisning	24 kap. 16-22 §§	x			
Medgivande om annat sätt att fullgöra skolplikten	24 kap. 23-25 §§	x			
25 kap. Annan pedagogisk verksamhet					
Eftersträva att erbjuda pedagogisk omsorg istället för förskola eller fritidshem om vårdnadshavaren önskar det	25 kap. 2 §	x			
Möjlighet att anordna öppen förskola som komplement till förskola och pedagogisk omsorg	25 kap. 3 §	x			
Kunna använda möjligheten att erbjuda öppen fritidsverksamhet istället för fritidshem	25 kap. 4 §	x			

Kommenterad [a11]: Omsorg på annan tid erbjuds av UBN enligt "Regler för omsorg under tid när förskola/fritidshem inte erbjuds" från 2013-09-01. I dag fattas beslut av förskoleexpert men vidaredelegationen innehåller ingen delegation. Ligger då på utbildningsdirektören. Bör ändras.

Skollag 2010:800		Ansvar enligt lag			
Beslut avseende /ansvar för	Lagrum	Huvudman			Överklagas
		UBN	KS	Rektor/ Förskole- chef	
Eftersträva omsorg på särskilda tider, dvs då förskola eller fritidshem inte erbjuds i den omfattning som behövs	25 kap. 5 §	x			
Skyldighet att systematiskt följa upp och utvärdera pedagogisk omsorg, öppen fritidsverksamhet och omsorg då förskola och fritidshem inte erbjuds i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrars förvärvsarbete och familjens situation i övrigt.	25 kap. 8 § 1 st	x			
"Förelägga" att nödvändiga åtgärder vidtas om brister uppdagas	25 kap. 8 § 2 st	x			
Skyldighet att ha skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål kring pedagogisk omsorg, öppen fritidsverksamhet och omsorg vid udda tider	25 kap. 8 § 3 st	x			
Möjlighet att ta ut avgifter	25 kap. 9 §	x			
Bidrag för pedagogisk omsorg som erbjuds istället för förskola eller fritidshem	25 kap. 10- 16 §§	x			
26 kap. Tillsyn, statlig kvalitetsgranskning och nationell uppföljning och utvärdering					
Rätta fel som upptäcks vid tillsyn	26 kap. 2 §	X inom sitt ansvar	X inom sitt ansvar		
Föremål för statlig tillsyn utifrån huvudman inom skolväsendet, särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet	26 kap. 3 §	x	x		

Skollag 2010:800		Ansvar enligt lag			
Beslut avseende /ansvar för	Lagrum	Huvudman			Överklagas
		UBN	KS	Rektor/ Förskole- chef	
Kommunens tillsynsansvar	26 kap. 4 §	x			
Fullgöra skyldigheter utifrån tillsynsmyndighetens föreläggande	26 kap. 10- 11, 13-16 §§	X inom sitt ansvar	X inom sitt ansvar		
Ingripande vid tillsyn - Avstående från ingripande	26 kap. 12 §	x			
Ge staten de uppgifter den behöver för att följa upp och utvärdera	26 kap. 25 §	X inom sitt ansvar	X inom sitt ansvar		
27 kap. Skolväsendets överklagandenämnd och lärarnas ansvarsnämnd					
28 kap. Överklagande					
Motpart vid annans överklagande av kommunens beslut till allmän förvaltningsdomstol	28 kap. 5 §	x			
Part när kommunen överklagat beslut om godkännande av enskild huvudman	28 kap. 11 §	x			
Motpart vid annans överklagande av kommunens beslut till Skolväsendets överklagandenämnd	28 kap. 12 §	X			

Skollag 2010:800		Ansvar enligt lag			
Beslut avseende /ansvar för	Lagrum	Huvudman			Överklagas
		UBN	KS	Rektor/ Förskole- chef	
29 kap. Övriga bestämmelser					
Skyldighet att löpande under året hålla sig informerad om hur de ungdomar i kommunen är sysselsatta som har fullgjort sin skolplikt men inte har fyllt 20 år och inte genomfört eller har fullföljt utbildning på nationella program i gymnasieskola eller gymnasiesärskola eller motsvarande utbildning (aktivitetsansvar).	29 kap. 9 §	-	-		
Samverka med berörda kring barn som far illa på socialnämndens initiativ	29 kap. 13 §		x		
Ersättning till elev som går i International Baccalaureate	29 kap. 17 §	x			
Mottagare av slutbetyg/betygsdokument för elever i fristående skolor	29 kap. 18 §	x			
Skyldighet att informera vårdnadshavare och elever om utbildning i förskolor, fritidshem, gymnasieskolor och gymnasiesärskolor och om sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap och som erbjuds i eller av kommunen.	29 kap. 19 § 1 st 1 men	x			
Skyldighet att informera vårdnadshavare och elever om utbildning i riksrekryterande utbildningar som avses i 16 kap. 45 § och 19 kap. 37 § och om motsvarande utbildningar vid fristående skolor.	29 kap. 19 § 1 st 2 men	x			
Skyldighet att informera om möjligheten för enskilda att bedriva förskola, fritidshem eller sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. med	29 kap. 19 § 2 st	x			

Skollag 2010:800		Ansvar enligt lag			
<i>Beslut avseende /ansvar för</i>	<i>Lagrum</i>	<i>Huvudman</i>		<i>Rektor/ Förskole- chef</i>	<i>Överklagas</i>
		UBN	KS		
bidrag från hemkommunen enligt 8 kap. 21 §, 14 kap. 15 § och 25 kap. 11 och 15 §§.					

Begreppsförklaring:

KS	Kommunstyrelsen i Nacka kommun
UBN	Utbildningsnämnden i Nacka kommun
AF	Allmän förvaltningsdomstol
SÖ	Skolverkets överklagandenämnd

2015-02-05

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2014/441-040

Kommunstyrelsen

Ägardirektiv för den kommunala produktionen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige antar föreslagna ägardirektiv för den kommunala produktionen.

Sammanfattning

För att stärka kommunfullmäktiges styrning av den kommunala produktionen av välfärdstjänster föreslår stadsledningskontoret att fullmäktige ska anta ägardirektiv för de verksamheterna. Utgångspunkter för förslaget är att definiera kommunfullmäktiges styrning av den kommunala produktionen av välfärdstjänster, för att öka möjligheterna för en nära politisk styrning från kommunstyrelsens verksamhetsutskott.

Ärendet

Kommunstyrelsen är ansvarig för att tillhandahålla produktion av välfärdstjänster i den omfattning som medborgarna efterfrågar. På kommunstyrelsens uppdrag fullgör dess verksamhetsutskott ägaransvaret för produktionsverksamheterna.

Produktionsverksamheterna är organiserade i två produktionsområden; Välfärd skola och Välfärd samhällsservice.

Produktionsdirektör har det samlade, övergripande ansvaret för välfärdstjänster inom sitt område inför kommunstyrelsens verksamhetsutskott. Produktionsdirektören för det område som heter Välfärd samhällsservice är chef för verksamhetschef. Produktionsdirektören för det område som heter Välfärd skola är chef för rektor eller förskolechef, om en eller flera förskolor inte är organiserade tillsammans med skola/skolor inom ett verksamhetsområde. Rektor/förskolechef respektive verksamhetschef har det fulla ansvaret för sin verksamhet både vad gäller mål, personal, ekonomi och verksamhetsresultat.

En av Nacka kommun styrprinciper är att ansvar ska ligga så nära medborgarna som möjligt. En förutsättning för medarbetare och chefer att kunna använda sitt ansvar är en tydlig styrning genom enkla och tillgängliga regelverk. Detsamma gäller för de politiska delarna av organisationen som ansvarar för styrningen. Stadsledningskontoret föreslår att kommunfullmäktige antar ägardirektiv som grund för styrningen av den kommunala produktionen av välfärdstjänster. Styrningen vilar på kommunens vision, grundläggande värdering, styrprinciper och mål- och resultatstyrning och kopplar kommunstyrelsens förväntningar utifrån dessa.

Det föreslagna ägardirektivet är uppbyggt så att det till styrmodellen är kopplat vad som förväntas av produktionsverksamheterna. På så sätt konkretiseras grundläggande värdering, vision och mål i specifika direktiv.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget om ägardirektiv har i sig inte några ekonomiska konsekvenser. En tydligare styrning och tydliga förutsättningar för chefer och medarbetare förväntas ge en effektivare och bättre verksamhet så att varje skattekrona som går till välfärdstjänster ger maximalt möjligt för medborgarna.

Konsekvenser för barn

En stor del av den kommunala produktionen av välfärdstjänster riktar sig till eller omfattar på andra sätt barn. Om det är enkelt för chefer och medarbetare att se förutsättningarna för hur de kan utforma sin verksamhet, blir det en bättre verksamhet för dem som finns i den.

Bilaga

Förslag till ägardirektiv

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör
Stadsledningskontoret

Anette Böe
Produktionsdirektör
Välfärd samhällsservice

Einar Fransson
Produktionsdirektör
Välfärd skola

BOLAGSORDNING

Ägardirektiv för den kommunala produktionen av välfärdstjänster

Dokumentets syfte

Dokumentet anger kommunfullmäktiges styrning av den kommunala produktionen av välfärdstjänster

Dokumentet gäller för

Kommunstyrelsen och den del av tjänstemannaorganisationen som utför den kommunala produktionen av välfärdstjänster

Den kommunala produktionen av välfärdstjänster ska bidra till att visionen om öppenhet och mångfald uppnås. Den ska i varje situation utgå från den grundläggande värderingen om förtroende och respekt för människors kunskap och egen förmåga samt för deras vilja att ta ansvar.

Kommunstyrelsen ska definiera och särskilja ansvar och befogenheter för

- sitt verksamhetsutskott
- strategisk ledning genom produktionsdirektör
- verksamhetsansvarig i form av rektor/förskolechef och verksamhetschef.

Kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning innebär för den kommunala produktionen av välfärdstjänster att den, inom ramen för

- kommunens övergripande mål,
- kommunstyrelsens strategiska mål om att den egna produktionen ska hålla en hög kvalitet och
- de förutsättningar som gäller för verksamheterna utifrån lag och de finansieringsansvariga nämndernas strategiska mål,

ska

- tillämpa en modell för uppföljning med de fyra perspektiven kund, verksamhet, medarbetare och ekonomi
- ha system för en egen uppföljning som kompletterar den uppföljning som utförs av finansieringsansvarig nämnd och andra tillsynsmyndigheter
- i tertial- och årsbokslut redovisa väsentliga slutsatser av genomförd uppföljning och strategiska åtgärder med anledning av uppföljning och ekonomiskt utfall.

De fyra styrprinciperna innebär att

- produktionsverksamheterna genom en öppen och transparent redovisning av sina kostnader ska bidra till att kommunfullmäktige har ett rättvisande underlag för beslut om checkbelopp i kundvals-system

Diarienummer	Fastställt/senast uppdaterad	Beslutsinstans	Ansvarigt politiskt organ	Ansvarig processägare
KFKS 2015/		Kommunfullmäktige	Kommunstyrelsen	Stadsdirektören

- produktionsverksamheterna omfattas av samma kvalitetskrav på välfärdstjänsterna som gäller för privata utförare i kundval enligt lagen om valfrihetssystem, Nackas egna kundval och genom tillstånd för icke kommunalt driven verksamhet enligt skollagen eller annan lagstiftning
- produktionsverksamheterna genom kunskapsdelning samverkar med andra utförare av välfärdstjänster för att utveckla den kommunalt finansierade välfärden
- produktionsverksamheterna genom varje ansvarsnivå säkerställer att beslut kan fattas nära och ihop med den enskilda mottagaren av varje välfärdstjänst.

2015-02-04

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2015/98-901

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott

Rapport Knarrnäs

Redovisning av uppdrag från kommunstyrelsens verksamhetsutskott

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen verksamhetsutskott noterar rapporten till protokollet.

Produktionsdirektören har genom rapporten i tjänsteskrivelse daterad 2014-02-04 fullgjort uppdraget i verksamhetsutskottets beslut den 2 december 2014, § 66.

Sammanfattning

Den dagliga verksamheten inom Valfärd samhällsservice vänder sig till funktionsnedsatta som där får ägna sig åt att sköta djur och natur. Produktionsdirektören för Valfärd samhällsservice har fått i uppdrag från kommunstyrelsens verksamhetsutskott att ta fram en rapport om konsekvenserna av om det inte finns interna avtal om verksamheten vid Knarrnäs, om hur verksamheten kan bedrivas, snarast tecknas med kommunen.

För att reglera förutsättningarna för att driva denna typ av verksamhet i ett naturreservat behövs interna avtal kring lokalerna, marken, arrende och skogsskötsel. Dessa ska reglerna ansvaret mellan Valfärd samhällsservice som ansvarig för den dagliga verksamheten och lokalenheten respektive park- och naturenheten. Dessa avtal har av olika skäl sagts upp eller av andra orsaker upphört att gälla. Ett långdraget arbete för att få till stånd nya avtal har betytt att Valfärd samhällsservice under tiden har fått driva verksamheten med olika former av muntliga överenskommelser.

Konsekvenser av detta har inneburit är att Valfärd samhällsservice inte har kunnat planera och utveckla verksamheten efter de behov som uppstått, då det inte varit klarlagt vad som får göras och inte får göras och vem som ansvarar för vad mellan de olika parterna. Det har också inneburit konflikter med andra intressenter inom Velamsund då verksamheten saknat skriftlig dokumentation att hänvisa till. Verksamhetens ekonomi har också påverkats då inkomsterna från skogsskötseln uteblev då den överenskommelsen sades upp. Verksamhetens möjlighet att söka EU-stöd påverkas också.

För att lösa detta har en tillfällig överenskommelse tagits fram som ska gälla under tiden som nödvändiga utredningar görs för att säkerställa nya och tydliga avtal tas fram. Det innebär att verksamheten nu kan drivas vidare på ett tillfredsställande sätt och att skogsskötseln kan återupptas.

Ärendet

Produktionsdirektören för Valfärd samhällsservice har fått i uppdrag av kommunstyrelsens verksamhetsutskott att ta fram en rapport om konsekvenserna av om det inte finns några avtal avseende den dagliga verksamheten vid Knarrnäs, om hur verksamheten kan bedrivas, snarast tecknas med kommunen.

Valfärd samhällsservice har bedrivit daglig verksamhet inom Velamsunds naturreservat sedan början av 2000-talet. Verksamheten bedrivs vid ett torp, Kärrtorp, och en ladugård, Knarrnäs. Här finns gamla utrotningshotade lantraser, bland annat kor, hästar, getter och höns. I verksamheten deltar idag 22 funktionsnedsatta och det är en mycket populär verksamhet med kunder i kö.

Deltagarna ägnar sig åt naturvård, djurskötsel och kulturmiljövård. De dagliga uppgifterna är av praktisk natur. Verksamheten har också på uppdrag från ansvarig nämnd skött slyröjning i området på gammalt sätt med djur och handkraft från deltagarna.

Då verksamheten bedrivs i en känslig miljö är det viktigt att förutsättningarna för driften är tydliga och reglerade genom interna avtal. Detta har också stor betydelse då verksamheten ska samspela med andra intressenter i området som boende, andra verksamheter och kommunmedborgare som nyttjar reservatet.

Det behövs ett internt hyresavtal som reglerar nyttjandet av byggnader och gårdsområde. Det ska också finnas ett uppdaterat och tydligt arrendeavtal med trafik- och naturnämnden som reglerar bete, stängsling mm. Verksamheten behöver också ett förnyat skötselavtal rörande slyröjning mm då det sades upp i början av 2013. Det är ett viktigt inslag i arbetet för deltagarna men också en viktig inkomstkälla för att verksamheten ska gå runt ekonomiskt. Det är också ett skonsamt sätt att sköta naturområdet men det är viktigt att det finns en tydlig skogsvårdsplan som också ska tas fram av natur- och trafiknämnden/park- och naturenheten.

Verksamheten har drivits vidare genom olika former av muntliga överenskommelser, förutom kring slyröjning som upphörde vid halvårsskiftet 2013.

Konsekvensen av de obefintliga eller oklara avtalen är att förutsättningarna för verksamheten försvårats på flera sätt. Det har handlat om att det kan uppstå oklarheter kring vad verksamheten får och inte får göra, vilken mark som får brukas och på vilket sätt. Oklarheter kring gränsdragning av ansvar för byggnader, mark och viss drift mellan

verksamheten, lokalenheten och park- och naturenheten gör att nödvändiga åtgärder försenas, planering och utveckling av verksamheten hämmas.

Det uppstår också risker för konflikter då muntliga överenskommelser har tendens att tolkas på olika sätt. Detta är särskilt besvärligt då verksamheten ska samspela med andra intressenter i Velamsund.

Anledningarna till att dessa avtal och överenskommelser inte har kommit till stånd har varit flera. Att få till stånd nya avtal har inte haft samma prioritet inom alla delar av de berörda kommunala verksamheterna. Det har också försvårats genom att vissa frågor har behövt utredas närmare. Det handlar t ex om hur stängsling ska ske i ett naturreservat, långsiktig planering av skogsvården samt att en ny lantmäteriförrättning ska göras avseende vägsamfälligheten.

För att detta förarbete inte ska fortsätta att vara ett hinder för verksamheten så har en tillfällig överenskommelse tagits fram som reglerar vad som ska gälla under tiden nödvändiga utredningar görs och också fungerar som ett direktiv för det fortsatta arbetet med avtal och överenskommelse. Denna överenskommelse har undertecknats av ansvariga chefer.

Det har också tagits fram ett förslag på hyresavtal från lokalenheten som nu diskuteras mellan dem och verksamheten så att det blir så tydligt som möjligt, bland annat gällande gränsdragningslista.

Verksamheten har idag ett fungerande samarbete med berörda parter kring framtagningen av de avtal som återstår och har nu också genom den tillfälliga överenskommelsen möjlighet att fortsätta med slyröjning och skogsskötsel. Verksamhetens bedömning är att det nu går framåt och att verksamheten kan drivas tillfredsställande.

Ekonomiska konsekvenser

Det har också uppstått ekonomiska konsekvenser då överenskommelsen om slyröjning och skogsvård upphörde. Det gav verksamheten en inkomst på 350 tkr per år. Det har också försvårat att söka EU-stöd.

Den tillfälliga överenskommelsen kring skogsskötsel innebär dock att verksamheten kan återuppta det arbetet och därmed återfå den inkomsten.

Anette Böe
Produktionsdirektör

2015-02-10

PM

Görel Petersson
Stadsledningskontoret

Överenskommelse Knarrnäs

Bakgrund

Sedan många år bedriver Valfärd samhällsservice, VSS, daglig verksamhet inom Velamsunds naturreservat. Genom internt hyresavtal med lokalenheten disponerar verksamheten byggnader och gårdsområde i Knarrnäs och Kärrtorp. Genom internt arrendeavtal med park- och naturenheten som företrädare för reservatsförvaltaren disponerar man mark för bete samt har genom särskild överenskommelse uppdrag att genomföra slyröjningsarbete. Verksamheten har tidigare haft tidsbegränsade skriftliga avtal om bete och slyröjning som upphört utan att nya skriftliga överenskommelser tillkommit. Därtill har yttre omständigheter, personliga initiativ och muntliga överenskommelser gjort att verksamheten drivits vidare men med allt större konflikter mellan företrädare för de olika intressena på plats. I avvaktan på att nya interna avtal upprättas och som direktiv för deras innehåll har denna överenskommelse träffats mellan ansvariga direktörer.

Byggnader och gårdsområden

Hyresavtal skall upprättas baserat på aktuellt skick på byggnaderna och aktuell hyresnivå. Hyresavtalet skall omfatta byggnader och gårdsområde. Med anledning av pågående förrättning avseende vägsamfälligheten för vägen till Knarrnäs förväntas andelstalen förändras bl a utifrån den utökade användning som verksamheten står för. Verksamheten ska som tillägg till hyresavtalet stå för den utökade kostnad jämfört med nuvarande andelstal som den nya förrättningen kan medföra.

Bete

I förvaltningen av naturreservatet ingår det att hålla betesmarker öppna. De öppna betesmarker, som tidigare varit uppodlade och som är markerade i ursprungligt avtal skall även i fortsättningen hållas öppna genom att verksamheten håller lämpliga betesdjur i den omfattning betesmarkerna det tål. Nuvarande stängsling kring beteshagarna ska på sikt ersättas genom reservatsförvaltarens försorg. Stängsling ska ske så att markerna är tillgängliga för allmänheten genom att stättor eller annan anordning som tillåter passage utifrån allemansrättsliga principer.

Förutsättningarna för skogsbyte skall närmare undersökas med inriktning att det ska kunna ske i naturreservatet av natur- och kulturhistoriska skäl. Den framtida omfattningen av skogsbyte bestäms efter att pågående arbete med att ta fram plan för skogsskötsel, kompletterad med expertutlåtande kring skogsbyte, redovisats samt att det finns en plan för hur betestryck, tillgänglighet för allmänhet mm skall följas upp. Nuvarande omfattning av skogsbyte får fortgå intill omfattningen av betet överenskommit baserat på det underlagsmaterial som kommer fram. Temporära instängslingar som kan krävas skall utföras och bekostas av verksamheten. Erforderliga tillstånd från myndigheter, t ex strandskyddsdispens, söks av verksamheten.

Röjningsarbeten

Verksamheten har sedan en längre tid genomfört arbeten med att röja sly. Inriktningen är att detta arbete ska fortsätta baserat på den skogsvårdsplan som nu är under framtagande. Intill att nytt underlagsmaterial finns framme för att bedöma en långsiktigt hållbar nivå på arbetena, fortgår arbetet med att röja sly på motsvarande sätt som tidigare efter överenskommelse med reservatsförvaltaren.

Anette Böe
Produktionsdirektör

Jenny Asmundsson
Fastighetsdirektör

Dag Björklund
Natur- och trafikdirektör